

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ મધ્યે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૮૩૪/૨૦૧૩

ઈન

વિશેષ નાગરિક અરજી નં. ૨૦૯૬૨/૨૦૦૬

સાથે

લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૧૦૩૧/૨૦૧૩

ઈન

દીવાની અરજી નં. ૯૬૩૦/૨૦૦૮

મંજુરી અને હસ્તાક્ષર અર્થે :

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી અનંત એસ. દવે

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર.પી ઢોલરીયા

|    |                                                                                                                           |  |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| ૧. | શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે?                                                         |  |
| ૨. | પત્રકારને જોવા દેવામાં આવે ?                                                                                              |  |
| ૩. | શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?                                                                         |  |
| ૪. | શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે? |  |

ગુજરાત ઔદ્યોગિક સહકારી બેંક લિમિટેડ (હાલમાં ફડચામાં).

...અપીલકર્તા (ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત ઔદ્યોગિક રોકાણ કોર્પોરેશન લિમિટેડ, & પ...સામાવાળા(ઓ)

ઉપસ્થિત રહ્યા :

અપીલકર્તા નં.૧ તરફથી: શ્રી એસ. એન. ઠક્કર, એડવોકેટ માટે સીનિયર  
એડવોકેટ શ્રી મિહિર જોશી.

શ્રી યુ. એસ. બ્રહ્મભટ્ટ, સામાવાળા(ઓ) નંબર ૪ માટે વકીલ સુશ્રી. નીતા એમ.  
જોશી, સામાવાળા(ઓ) નંબર ૪ માટે વકીલ,

સામાવાળા(ઓ) નંબર ૩ માટે સેવા અપાયેલ નિયમ

સામાવાળા(ઓ) (ઓ) નંબર ૫ માટે અસુરક્ષિત-અનુભવ (આર)

=====

કોરમ:માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી અનંત એસ. દવે

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર.પી ઢોલરીયા

તારીખ:૦૬/૧૦/૨૦૧૬

સીએવી જજમેન્ટ

(દ્વારા :માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી અનંત એસ. દવે)

૧. આ બંને લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ્સ લેટર્સ પેટન્ટની કલમ ૧૫ હેઠળ ઊભી થાય છે, જેમાં રિટ પિટિશનમાં આપવામાં આવેલ ૧૦.૫.૨૦૧૩ તારીખનો ચુકાદો અને તેમાં દાખલ કરવામાં આવેલી પાંચ સિવિલ અરજીઓ પડકાર હેઠળ છે.

૨. આ બંને અપીલમાં અપીલકર્તા મૂળ સામાવાળા નંબર ૧ છે અને સામાવાળા નંબર ૧ થી ૩ મૂળ અરજદારો છે અને સામાવાળા નંબર ૫ વિદ્વાન મધ્યસ્થી છે.

૩. આ બંને અપીલમાં પક્ષકારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોની દલીલો પર વિચાર કરતા પહેલા, સંક્ષિપ્ત તથ્યોનો ઉલ્લેખ કરવો જરૂરી છે, જેથી આ અપીલમાં સામેલ મુદ્દાઓ નક્કી કરી શકાય.

૪. પક્ષકારોના નામનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવે છે કારણ કે તે અરજદારો દ્વારા દાખલ કરાયેલી રિટ અરજીઓમાં દેખાય છે ગુજરાત ઔદ્યોગિક રોકાણ નિગમ લિમિટેડ, (ટૂંકમાં "જીઆઈઆઈસી") ૨૦૦૬ની વિશેષ નાગરિક અરજી નં.૨૦૮૬૨ માં અરજદાર નંબર ૧ છે, જે ગુજરાત સરકાર દ્વારા ઔદ્યોગિક રોકાણ અને ગુજરાત રાજ્યમાં ઉદ્યોગોના એકંદર વિકાસ માટે સ્થાપિત કંપની અધિનિયમ ૧૯૫૬ હેઠળ નોંધાયેલી કંપની છે.અરજદાર નંબર ૨ એ ગુજરાત સ્ટેટ ફાઇનાન્શિયલ કોર્પોરેશન છે, જેની સ્થાપના સ્ટેટ ફાઇનાન્શિયલ કોર્પોરેશન એક્ટ, ૧૯૫૧ (ટૂંકમાં 'જી. એસ. એફ. સી.') ની જોગવાઈઓ હેઠળ કરવામાં આવી છે, જ્યારે અરજદાર નંબર ૩ એ ટ્રસ્ટ છે અને તેની સ્થાપના કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા વિશેષ હેતુ માટે કરવામાં આવી છે.સામાવાળા નંબર ૧ અને આ બંને અપીલમાં અપીલકર્તા એક સહકારી બેંક (ટૂંકમાં "જીઆઈસીબી") છે, જે અગાઉ ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ દ્વારા સંચાલિત હતી અને હવે બહુ-રાજ્ય સહકારી બેંક છે અને તેથી બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૨૦૦૨ (ટૂંકમાં "સોસાયટી અધિનિયમ ૨૦૦૨") દ્વારા સંચાલિત છે અને મુખ્યત્વે આ બંને અપીલમાં અરજદાર નંબર ૧,૨,૩ અને સામાવાળા નંબર ૧, અપીલકર્તા દ્વારા આપવામાં આવેલી નાણાકીય સુવિધાઓના સંદર્ભમાં વિવાદ ઊભો થયો છે.

૫. મેસર્સ જેસ્વાલ ફાર્મા કેમ લિમિટેડ આ કેસમાં મૂળ સામાવાળા નં. ૨ છે. આ કંપની અગાઉ 'મેસર્સ નિકોસેટ લિમિટેડ' તરીકે ઓળખાતી હતી. તારીખ ૪

સપ્ટેમ્બર ૨૦૦૦ ના રોજ તેનું નામ બદલીને 'મેસર્સ જેસ્વાલ ફાર્મા કેમ લિમિટેડ' કરવામાં આવ્યું હતું. અરજદાર નં. ૧ જીઆઈઆઈસી દ્વારા તારીખ ૪ જુલાઈ ૨૦૦૧ ના રોજ જેપીસીએલ ને ₹૩૨૫ લાખની મુદતી લોન મંજૂર કરવામાં આવી હતી. અરજદાર નં. ૨ જીએસએફસી દ્વારા તારીખ ૧૧ ઓક્ટોબર ૧૯૯૯ ના રોજ ₹૨૪૦ લાખની મુદતી લોન મંજૂર કરાઈ હતી. જે માટે તારીખ ૨૭ નવેમ્બર ૧૯૯૯ ના રોજ ભૂતપૂર્વ કંપની નિકોસેટ લિમિટેડ ના ડિરેક્ટર દ્વારા ટાઈટલ ડીફ્રસ જમાકરાવીને જીએસએફસીની તરફેણમાં ઇક્વિટેબલ મોર્ટગેજ કરવામાં આવ્યું હતું. ત્યારબાદ આઈડીબીઆઈ દ્વારા મેસર્સ નિકોસેટને ₹૧૨૦૦ લાખની મુદતી લોન મંજૂર કરાઈ હતી. જે માટે તારીખ ૧ ઓગસ્ટ ૨૦૦૦ ના રોજ લોન એગ્રીમેન્ટ અને હાઈપોથીકેશન ડીડ જેવા સુરક્ષા દસ્તાવેજો કર્યા હતા. આ ઉપરાંત તારીખ ૫ ડિસેમ્બર ૨૦૦૦ ના રોજ જેપીસીએલ દ્વારા આઈડીબીઆઈ ની તરફેણમાં મોર્ટગેજ ડીડ કરી આ બાબતની પુષ્ટિ કરવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત મોર્ટગેજ દસ્તાવેજમાં આઈડીબીઆઈ ની ₹૧૨૦૦ લાખની લોનને અને જીએસએફસી ની ₹૨૪૦ લાખની લોનને 'બીજી લોન' તરીકે દર્શાવવામાં આવી હતી. જેપીસીએલ એ ભૂતપૂર્વ નિકોસેટ લિમિટેડ દ્વારા લેવામાં આવેલી તમામ લોન અને મોર્ટગેજ ડીડને મંજૂરી આપી હતી. આ અંગેનો ચાર્જ પણ કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ હેઠળ રજિસ્ટ્રાર ઓફ કંપનીઝ સમક્ષ નોંધાવવામાં આવ્યો હતો. પાછળથી તારીખ ૨૯ સપ્ટેમ્બર ૨૦૦૪ ના ટ્રાન્સફર ડીડ મુજબ, આઈડીબીઆઈ એ તેની તમામ લેણી રકમ/દેવું અરજદાર નં. ૩ – ટ્રસ્ટ 'સ્ટ્રેસ્ટ

એસેટ્સ સ્ટેબિલાઇઝેશન ફંડ' (ટૂંકમા-એસએએસએફ-) ને ટ્રાન્સફર/એસાઇન કર્યું હતું.

પ.૧.અગાઉના મેસર્સના નામમાં ફેરફાર./શ્રી નીકોસેટ લિમિટેડને મેસર્સ જયસ્વાલ ફાર્મા કેમ લિમિટેડ તરીકે અરજદારો દ્વારા ૨૧.૫.૨૦૦૧ ના પત્ર અનુસાર મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.જે. પી. સી. એલ. એ જી. આઈ. આઈ. સી., જી. એસ. એફ. સી. અને આઈ. ડી. બી. આઈ. ને લોનની પુનઃચુકવણીમાં ચૂક કરી હતી અને તેથી, ત્રણેય સંસ્થાઓએ અરજદાર નંબર ૧ ને રાજ્ય નાણાકીય નિગમ અધિનિયમ, ૧૯૫૧ (ટૂંકમાં "એસ. એફ. સી. અધિનિયમ, ૧૯૫૧") ની કલમ ૨૯ હેઠળ કાર્યવાહી કરવાની મંજૂરી આપી હતી.જે. પી. સી. એલ. ને વૈધાનિક નોટિસ વાજબી તક વગેરે પ્રદાન કર્યા પછી આપવામાં આવી હતી. અંકલેશ્વર ખાતેના ઔદ્યોગિક એકમનો કબજો અરજદાર નંબર ૧ દ્વારા એસ. એફ. સી. અધિનિયમ ૧૯૫૧ની કલમ ૨૯ હેઠળ આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને ૩.૨.૨૦૦૩ પર લેવામાં આવ્યો હતો.તે પછી પણ, જે. પી. સી. એલ. જી. આઈ. આઈ. સી. ની બાકી નીકળતી રકમની ચૂકવણી કરવામાં નિષ્ફળ રહી હતી, અંકલેશ્વર એકમ ખાતે આવેલા કબજાના સંદર્ભમાં જાહેર જનતા પાસેથી ટેન્ડર દ્વારા દરખાસ્ત મંગાવતી જાહેરાત બહાર પાડવામાં આવી હતી અને તે મુજબ, હરાજી ૨૬.૫.૨૦૦૩ પર યોજાવાની હતી.જો કે, સામાવાળા નંબર ૧ અને અહીં અપીલકર્તાઓ દ્વારા ૨૦૦૩ની વિશેષ નાગરિક અરજી

નં.૫૫૫૦ તરીકે આ અદાલત સમક્ષ એક રિટ અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેમાં અરજદાર નંબર ૧ સામે સંબંધિત અસ્કયામતોની હરાજી કરવા પર પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવ્યો હતો, જેને ર.પ.૨૦૦૩ ના આદેશ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવ્યો હતો કારણ કે રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીના આધારે કંપનીની મશીનરીઓ પર કોઈ આરોપ મળી આવ્યો ન હતો.અરજી નામંજૂર થયા પછી, સામાવાળા નં.૧- બેન્ક એ ર૧.પ.૨૦૦૩ પર નોમિની બોર્ડ, આર્બિટ્રરી ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ વસૂલાત અરજી દાખલ કરી હતી અને કેસ ૨૦૦૩ ના આર્બિટ્રેશન કેસ નં.૮૪૧ તરીકે નોંધવામાં આવ્યો હતો, જેને પછીથી ૨૦૦૫ ના આર્બિટ્રેશન કેસ નં.૨૦ તરીકે ફરીથી ક્રમાંકિત કરવામાં આવ્યો હતો.મધ્યસ્થીએ શરૂઆતમાં રિટ પિટિશનમાં પ્રતિવાદીઓ/અરજદારોને સંબંધિત મિલકતો સાથે વ્યવહાર કરવા પર પ્રતિબંધ મૂકતો વચગાળાનો મનાઈ હુકમ આપ્યો હતો.ઉપરોક્ત આદેશને અરજદાર નંબર ૧ દ્વારા ૨૦૦૩ની વિશેષ નાગરિક અરજી નં.૮૦૬૩ તરીકેની રિટ અરજીમાં આ અદાલત સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો હતો, જે રફ.૯.૨૦૦૩ પર રદ કરવામાં આવી હતી અને ૨૦૦૩ની લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં.૧૦૭૧ સામે પસંદગી કરવામાં આવી હતી, તેને પણ આ આધાર પર સ્વીકારવામાં આવી ન હતી અને ૧૮.૧૧.૨૦૦૩ પર રદ કરવામાં આવી હતી કે તે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલો એકપક્ષીય આદેશ હતો અને સ્ટે અરજી બાકી હતી અને તેથી, અરજદાર મધ્યસ્થીના અધિકારક્ષેત્ર અને અન્ય સ્વીકાર્ય કાનૂની આધારો વિશે હાજર થઈ શકે છે અને મુદ્દો ઉઠાવી શકે છે.પક્ષોને સાંભળ્યા પછી, મધ્યસ્થીએ નિર્ણય

લીધો કે આબિટ્રેશન કેસ સાથેની કોઈપણ કાર્યવાહી, મધ્યસ્થીને અધિકારક્ષેત્ર છે અને ઉપરોક્ત આદેશ ૩૧.૧૨.૨૦૦૫ પર પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, જે ૨૦૦૬ની સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નંબર ૨૦૯૬૨ હોવાથી રિટ પિટિશનનો વિષય હતો.

૬. અપીલકર્તાઓ અને મૂળ સામાવાળા નંબર ૧ મુજબ ઉપર વર્ણવેલ ઘટનાઓ જેમ કે વિવાદમાં નથી પરંતુ ૧૯૯૪ માં નીકોસેટ લિમિટેડે સામાવાળા નં.૧/અપીલકર્તા-બેંક (જીઆઈસીબી) પાસેથી રૂ.૪૫૦ લાખ સુધીની ધિરાણ સુવિધાઓ માંગી હતી અને કંપનીના ફેક્ટરી પરિસરની જમીનનું ન્યાયી ગીરો ૧૧.૬.૧૯૯૯ પર બનાવવામાં આવ્યું હતું.ઉપરોક્ત નાણાકીય સહાય પ.૧.૧૯૯૯ થી ૬.૧૧.૧૯૯૯ વચ્ચેના સમયગાળા દરમિયાન આપવામાં આવી હતી અને તે સ્ટોક, પ્લાન્ટ અને મશીનરીના અનુમાન અને સ્થાવર મિલકતોના સમાન ગીરો વગેરે દ્વારા સુરક્ષિત કરવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ અપીલકર્તા-બેંકે જે. પી. સી. એલ. ને કામચલાઉ ઓવરડ્રાફ્ટ સુવિધા દ્વારા વધુ નાણાકીય સહાય આપી હતી, જે કુલ ૧ લાખ રૂપિયા હતી, જે અપીલકર્તાની તરફેણમાં સ્ટોક અને મશીનરીના અનુમાન દ્વારા સુરક્ષિત કરવામાં આવી હતી.તે પણ રેકૉર્ડ પર છે કે કંપની સચિવે સંકેત આપ્યો હતો કે અપીલકર્તા-બેંક પાસે જિલ્લાના દંતાલી ગામમાં બ્લોક નં.૨૯૧ જૂના સર્વેક્ષણ નં.૧૦૯ પર સ્થિત પ્રતિવાદી-જેપીસીએલ કંપનીના લોન અને બિલ્ડિંગના ન્યાયી ગીરો દ્વારા ચાર્જ

હતો:૧૫.૬.૨૦૦૦ ના અભિપ્રાય મુજબ ખેડા.જો કે જીઆઈઆઈસી, જીએસએક્સી અને એસએએસએક્સ અનુસાર ક્યાંય એવો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નથી કે જીઆઈડીસી, અંકલેશ્વર ખાતે જેપીસીએલના ઔદ્યોગિક એકમની કોઈપણ સંપત્તિ પર ચાર્જ અપીલકર્તા-બેંકની તરફેણમાં બનાવવામાં આવ્યો હતો.રાજ્ય નાણાકીય નિગમ અધિનિયમની કલમ ૨૯ હેઠળ સત્તાની કથિત કવાયતમાં જીઆઈઆઈસી દ્વારા અંકલેશ્વર ખાતે પ્રતિવાદી-જેપીસીએલના એકમનો કબજો અને તેના પછીના અન્ય પાસાઓ અગાઉના ફરમાં નોંધવામાં આવ્યા છે જે રિટ પિટિશન વગેરે દાખલ કરવા તરફ દોરી જાય છે, પરંતુ અપીલકર્તા બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૨૦૦૨ હેઠળ બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી હોવાનો કેસ એ છે કે ઉપરોક્ત અધિનિયમની કલમ ૮૪ હેઠળ રૂ.૧૫,૨૦,૯૭,૦૪૧ ની રકમની વસૂલાત માટે, મધ્યસ્થીનો કેસ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં કુલસચિવના નામાંકિતનો કેસ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. ૨૨.૫.૨૦૦૩ ના આદેશ દ્વારા વચગાળાની રાહત આપવામાં આવી, એટલે કે એસએક્સી અધિનિયમની કલમ ૨૯ હેઠળ હરાજીની કાર્યવાહી પર સ્ટે. સહકારી મંડળીઓના કુલસચિવને બહુરાજ્ય સહકારી મંડળી અધિનિયમની કલમ ૮૪ (૪) હેઠળ આપવામાં આવેલી સત્તાનો ઉપયોગ કરીને કૃષિ મંત્રાલયની તારીખની સૂચના સાથે વાંચીને, ભારત સંઘે અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા નાણાં દાવાની પતાવટ કરવા માટે મધ્યસ્થી તરીકે શ્રીની નિમણૂક કરી હતી, જ્યાં સુધી સુરત, નવસરી અને વલસાડ જિલ્લામાં આવેલા

દેવાદારોની વાત છે અને ઉપરોક્ત તથ્યોને ૧૭.૮.૨૦૦૫ પર ઔપચારિક આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.આબિટ્રેશન સામાવાળા નંબર ૧ ની ઉપરોક્ત કાર્યવાહીમાં મૂળ રિટ અરજદારે મલ્ટી-સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટની કલમ ૮૪ હેઠળ આબિટ્રેશનના અધિકારક્ષેત્રના પ્રારંભિક મુદ્દાઓ ઉઠાવ્યા હતા, જેને વિદ્વાન આબિટ્રેટર દ્વારા ૩૧.૧૨.૨૦૦૫ પર નકારી કાઢવામાં આવ્યા હતા, જે ૨૦૦૬ની સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં.૨૦૮૬૨ નો વિષય હતો.

૭. સામાવાળા નંબર ૪ ની સંપત્તિના નિકાલના હેતુસર સામાવાળા નં.૧ થી ૩ ના પ્રતિનિધિઓ અને ૧૨.૪.૨૦૦૭ પર અપીલકર્તા વચ્ચે સંયુક્ત બેઠક યોજાઈ હતી.ઉપરોક્ત સંયુક્ત બેઠકમાં નોંધાયેલી સર્વસંમતિના આધારે, જેની વિગતો રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવી હતી, જેમાં કોર્ટે સામાવાળા નંબર ૪ કંપનીની સંપત્તિઓના વેચાણના હેતુ માટે સામાવાળા નંબર ૨ થી ૩ અને અપીલકર્તાના એક-એક પ્રતિનિધિની બનેલી વેચાણ સમિતિની નિમણૂક માટે આદેશ આપ્યો હતો અને આદેશમાં સમાવિષ્ટ નિર્દેશો અને વેચાણની પુષ્ટિ માટેના અહેવાલ સાથે અંતિમ પ્રસ્તાવ મુજબ તે સંબંધમાં જરૂરી પગલાં લેવાનો આદેશ આપ્યો હતો.૧૪.૯.૨૦૦૭ પર સામાવાળા નંબર ૧ દ્વારા અખબારોમાં એક જાહેરાત બહાર પાડવામાં આવી હતી જેમાં સામાવાળા નંબર ૪ કંપનીની સંપત્તિઓના વેચાણ માટેની દરખાસ્તો આમંત્રિત કરવામાં આવી હતી.

૮. યુનિમાર્ક રેમેડીઝ લિમિટેડ તરફથી સૌથી વધુ ઓફર પ્રાપ્ત કરવાના ૩૦.૭.૨૦૦૭ તારીખના આદેશના પાલનમાં રજૂ કરાયેલા ૨૩.૨.૨૦૦૭ તારીખના અહેવાલને ધ્યાનમાં રાખીને. ૨૦૦૮ની સિવિલ એપિલિકેશન નં.૯૬૩૦ ના અરજદારે Rs.૧૭ કરોડ માટે અરજી કરી હતી, જે પછી વધારીને Rs.૧૭,૦૫,૦૦,૦૦૦-કરવામાં આવી હતી, આ અદાલતે વેચાણ સમિતિને Rs.૧૭,૦૫,૦૦,૦૦૦ ના ઉપરોક્ત આંકડા પર વેચાણની પુષ્ટિ કરવા અને વેચાણની શરતો અને નિયમોમાં પૂરા પાડવામાં આવેલ સમયપત્રકની અંદર કાયદા અનુસાર વેચાણ પૂર્ણ કરવા માટેની બાકીની ઔપચારિકતાઓ પૂર્ણ કરવાની મંજૂરી આપતા આદેશ પસાર કર્યો હતો અને વેચાણની આવકની ઉપરોક્ત રકમ આઈડીબીઆઈ, અમદાવાદ દ્વારા જાળવવામાં આવેલા એસ્કો ખાતામાં જમા કરવામાં આવશે.એવું પણ નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો કે આ ખાતું આઈ. ડી. બી. આઈ. દ્વારા વ્યાજ ધરાવતું ખાતું ખોલવામાં આવે.

૯. ૨૦૦૬ની ૧.૧૧.૨૦૦૭ સિવિલ એપિલિકેશન નં.૧૨૭૯૮ પર સામાવાળા નં.૬-ઔદ્યોગિક એન્જિનિયરિંગ કંપની દ્વારા સામાવાળા નંબર ૪ વિરુદ્ધ હુકમનામું ધરાવતી ઉપરોક્ત કંપનીના આધારે ઉપરોક્ત અરજીમાં પક્ષપલટો કરવા માટે દાખલ કરવામાં આવી હતી અને ઉપરોક્ત અરજી નામંજૂર કરવામાં આવી હતી અને સામાવાળા નંબર ૪ કંપનીની સંપત્તિના કબજા પર ખરીદનાર

યુનિમાર્ક રેમેડીઝ લિમિટેડને સોંપવામાં આવી હતી. ૨૦૦૮ની ૧૬.૬.૨૦૦૮ સિવિલ અરજી નં.૭૩૭૦ પર સામાવાળા નંબર ૩ થી ૮ દ્વારા ઉપરોક્ત મુખ્ય અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેમાં સ્થાવર મિલકત માટે સૌથી વધુ બોલી લગાવનારની તરફેણમાં અસાઈનમેન્ટ-કમ-સેલ વગેરેના ખતને અમલમાં મૂકવા માટે વેચાણ સમિતિના અધ્યક્ષને અધિકૃત કરવા માટે રાહતની માંગ કરવામાં આવી હતી, તેમજ મેસર્સ યુનિમાર્ક રેમેડીઝ લિમિટેડની તરફેણમાં રૂ.૧૨,૩૬,૯૮,૦૦૦ ના મૂલ્ય પર જંગમ પ્લાન્ટ અને મશીનરીના વેચાણના સંદર્ભમાં કબજાની રસીદનો મેમો. અને વધુ જાહેરાત માટે કે ઉપરોક્ત ખરીદદાર, મેસર્સ યુનિમાર્ક રેમેડીઝ લિમિટેડની તરફેણમાં ઉપરોક્ત દસ્તાવેજો અને ખતોનો અમલ કર્યા પછી, અપીલકર્તા અને ઉપરોક્ત અરજદારોનો ચાર્જ, જો કોઈ હોય તો, સંપત્તિ, પ્લાન્ટ અને મશીનરીના સંદર્ભમાં વિસર્જિત થઈ જશે અને તમામ સુરક્ષિત લેણદારોને મિલકત સંબંધિત કાગળો/જમીનગીરીઓ જારી કરવા માટે નિર્દેશ આપી શકાય છે જે ખરીદદારને સોંપવામાં આવી શકે છે.અપીલકર્તા દ્વારા વિગતવાર જવાબ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં દલીલ કરવામાં આવી હતી કે સામાવાળા નંબર ૧ થી ૩/મૂળ રિટ અરજદારોને સામાવાળા નંબર ૪ કંપનીની સંપત્તિઓ પર અપીલકર્તાના આરોપને ધ્યાનમાં રાખીને એકમાત્ર વિકેતા બનવાની મંજૂરી આપી શકાતી નથી અને તેની અધિકૃતતા અગાઉ નોંધાયેલી સર્વસંમતિથી આગળ જવા સમાન હશે.૨૦.૧૦.૨૦૦૮ પર, ૨૦૦૮ ની લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં.૨૯૫ ને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી જેમાં

સામાવાળા નંબર ૬ એ પક્ષમાં જોડાવા માટેની અરજીને નકારી કાઢવાના ૧.૧૧.૨૦૦૭ ના આદેશને પડકાર્યો હતો.સામાવાળા નંબર ૬ ને પક્ષકાર સામાવાળા તરીકે સામેલ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

૧૦. ૨૦૦૮ની સિવિલ એપિલિકેશન નં.૯૬૩૦ મેસર્સ યુનિમાર્ક રેમેડીઝ લિમિટેડ, (ખરીદનાર) દ્વારા મુખ્ય અરજીમાં પસાર કરાયેલા ૧.૧૧.૨૦૦૭ ના આદેશ મુજબ વેચાણ કિંમત માટે ચૂકવવામાં આવેલી રૂ.૧૭,૦૫,૦૦,૦૦૦ ના રિફંડ માટે દાખલ કરવામાં આવી હતી, કારણ કે સ્પષ્ટ વેચાણપાત્ર શીર્ષકની ગેરહાજરીમાં, જોકે કબજો ૧.૨.૨૦૦૮ પર આપવામાં આવ્યો હતો, તેમ છતાં ઉપરોક્ત ખરીદનાર ઉત્પાદન એકમ સ્થાપવા અને ઉત્પાદન શરૂ કરવા માટે જરૂરી પરવાનગી મેળવવાની સ્થિતિમાં નથી.૨૦૦૮ ના સિવિલ એપિલિકેશન નં.૧૦૮૨૯ ના સુધારા માટે વધુ સિવિલ અરજી પણ ઉપરોક્ત અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી હતી જેને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.કોર્ટે ૨૦૦૮ની સિવિલ અરજી નં.૯૬૩૦ પર ૨.૩.૨૦૦૮ પર મુખ્ય અરજી સાથે સુનાવણી કરવાનો આદેશ આપ્યો હતો.ખરીદનાર દ્વારા તારીખ ૧.૧૧.૨૦૦૭ ના આદેશની સમીક્ષા માટે દાખલ કરવામાં આવેલી ૨૦૧૦ની સિવિલ અરજી નં.૧૩૫૧૩ ને નકારી કાઢવામાં આવી હતી અને ઉપરોક્ત આદેશ સામે ખરીદનાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ૨૦૧૧ની લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં.૫૭ નો નિકાલ ૧૧.૪.૨૦૧૨ ના આદેશ દ્વારા આ નિર્દેશ સાથે કરવામાં આવ્યો હતો કે તમામ

સિવિલ અરજીઓ સાથે મુખ્ય અરજીને યોગ્ય અદાલત સમક્ષ અંતિમ સુનાવણી માટે સૂચિબદ્ધ કરવામાં આવે.

૧૧. ૨૦૧૨ની સિવિલ એપિલકેશન નં.૧૩૫૫૫ મુખ્ય અરજીમાં સામાવાળા નંબર ૧ થી ૩/મૂળ રિટ અરજદારો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેમાં આ આધાર પર સુધારાની માંગ કરવામાં આવી હતી કે રાજ્ય નાણાકીય નિગમ અધિનિયમ એક વિશેષ કાયદો હોવાથી બહુ રાજ્ય સહકારી મંડળી અધિનિયમ પર પ્રભુત્વ મેળવશે, જે એક સામાન્ય કાયદો છે જેને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

૧૨. વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે ૧૦.૫.૨૦૧૩ પર ૨૦૦૬ની વિશેષ નાગરિક અરજી નં.૨૦૮૬૨ ને મંજૂરી આપી હતી અને ૨૦૦૫ના આબિટ્રિશન કેસ નં.૨૦ માં પસાર કરવામાં આવેલા ૩૧.૧૨.૨૦૦૫ ના વિવાદિત આદેશને રદ કરવામાં આવ્યો હતો અને તેને રદ કરવામાં આવ્યો હતો.વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે ઉપરોક્ત અરજીને આવશ્યકપણે નીચેના આધારો પર મંજૂરી આપી:—

(૧) મધ્યસ્થીનો વિવાદિત આદેશ યોગ્ય રીતે તર્કબદ્ધ આદેશ ન હતો.

(૨) ૧૯૫૧નો કાયદો (રાજ્ય નાણાકીય નિગમ કાયદો) એક વિશેષ કાયદો છે અને ૨૦૦૨નો કાયદો (બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી કાયદો) કોઈ વિશેષ કાયદો નથી અને તેથી વિશેષ કાયદો લાગુ થશે.

(૩) ૨૦૦૨ના કાયદાની કોઈ પણ કલમ નાણાકીય સંસ્થા અને ઉધાર લેનાર કંપની વચ્ચેના વ્યવહારને નિયંત્રિત કરશે નહીં.

(૪) નાણાકીય સંસ્થાઓ મિલકત પર વૈધાનિક ચાર્જનો દાવો કરે છે, નાણાકીય સંસ્થાઓ સોસાયટીના કોઈપણ સભ્ય દ્વારા દાવો કરે છે તેનો કોઈ સવાલ જ નથી.

(૫) આથી, એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે મધ્યસ્થીને "ગુજરાત ઔદ્યોગિક સહકારી બેંક દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા દાવાને ધ્યાનમાં લેવાનો" કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી (અહીં અપીલકર્તા)

૧૩. ૨૦૦૬ની વિશેષ નાગરિક અરજી નં.૨૦૯૬૨ માં પસાર કરાયેલા ઉપરોક્ત ચુકાદા અને આદેશથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ હોવાને કારણે, અપીલકર્તાએ ૨૦૧૩ની લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં.૮૩૪ દાખલ કરીને તેને પડકાર્યો છે.

૧૪. પક્ષકારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વતાપૂર્ણ વકીલો દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી વિવિધ દલીલોની પૃષ્ઠભૂમિમાં, જેમાં આર્બિટ્રેશન કેસની કાર્યવાહીમાં વિદ્વાન મધ્યસ્થીના અધિકારક્ષેત્ર અને રાજ્ય નાણાકીય નિગમ અધિનિયમ, ૧૯૫૧ (એસ. એફ. સી. અધિનિયમ, ૧૯૫૧) ની જોગવાઈ વિશેષ અધિનિયમ અને બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૨૦૦૨ એ સામાન્ય અધિનિયમ છે, એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે વિશેષ અધિનિયમ, એટલે કે એસ. એફ. સી. ૧૯૫૧ ની જોગવાઈઓ અધિનિયમ, ૨૦૦૨ પર પ્રભુત્વ ધરાવે છે.

૧૫. સુવિધા માટે પડકાર હેઠળના ચુકાદાના પેરા ૫.૨ માં વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા ઉપરોક્ત તારણ અને કાયદાની ઘોષણા અહીં ઉપર પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવી છે.

“ ૫.૨ મારા મતે, અરજદારો Mr.Shelat માટે વિદ્વાન વકીલની દલીલો બંને બાબતો પર સારી રીતે આધારિત છે.પ્રથમ, અરજદારો માટે વકીલ દ્વારા ઉપર ઉલ્લેખિત ચુકાદાઓને ધ્યાનમાં રાખીને, તે સ્પષ્ટ છે કે ૧૯૫૧નો કાયદો વિશેષ કાયદો છે અને ૨૦૦૨નો કાયદો વિશેષ કાયદો નથી, અને કાયદાના પ્રસ્તાવ પર કોઈ વિવાદ ન હોઈ શકે કે, જ્યારે વિશેષ અધિનિયમ અને બિન-વિશેષ અધિનિયમની જોગવાઈઓ વચ્ચે વિરોધાભાસ હોય, ત્યારે જે વિશેષ અધિનિયમમાંથી આવે છે તે પ્રચલિત થશે.આને ધ્યાનમાં રાખીને, ૨૦૦૨નો કાયદો આ કેસની હકીકતોમાં

લાગુ કરી શકાયો ન હોત, અને તેથી મધ્યસ્થી અધિકારક્ષેત્ર ધારણ કરશે નહીં.વધુમાં, મને એ પણ જાણવા મળ્યું છે કે ૨૦૦૨ના કાયદાની કોઈ પણ કલમ અરજદારો અને નાણાકીય સંસ્થાઓ અને મેસર્સ વચ્ચેના વ્યવહારોને નિયંત્રિત કરશે નહીં.જયસ્વાલ ફાર્મા કેમ લિમિટેડ.અરજદારો માટે જાણીતા વકીલે યોગ્ય રીતે ધ્યાન દોર્યું છે કે, ૨૦૦૨ના કાયદાની કલમ ૮૪ (૧) માં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે, હાલમાં અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈપણ કાયદામાં કંઈપણ હોવા છતાં, જો કોઈ વિવાદ (બહુરાજ્ય સહકારી મંડળી દ્વારા તેના પગારદાર કર્મચારી સામે લેવામાં આવેલી શિસ્તભંગની કાર્યવાહી અંગેના વિવાદ અથવા ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ની કલમ ૨ની કલમ (કે) માં વ્યાખ્યાયિત ઔદ્યોગિક વિવાદ સિવાય) બહુરાજ્ય સહકારી મંડળીના બંધારણ, વ્યવસ્થાપન અથવા વ્યવસાયને સ્પર્શે છે, તો સભ્યો, ભૂતકાળના સભ્યો અને સભ્યો, ભૂતકાળના સભ્યો અને મૃત સભ્યો અને અન્ય વર્ગો દ્વારા દાવો કરનારા વ્યક્તિઓ વચ્ચે ઉદભવે છે. જે કલમ ૮૪ (૧) ની કલમો (એ) થી (ડી) માં ઉલ્લેખિત છે, આવા વિવાદને મધ્યસ્થતા માટે મોકલવામાં આવશે, પરંતુ અરજદારો મિલકત પર વૈધાનિક ચાર્જનો દાવો કરે છે, તેથી અરજદારો દ્વારા સોસાયટીના કોઈપણ સભ્ય દ્વારા દાવો કરવાનો કોઈ પ્રશ્ન નથી.આ સંજોગોમાં, હું માનું છું કે મધ્યસ્થી પાસે સામાવાળા નં.૧ તેની પહેલાં.સામાવાળા નંબર ૧ માટે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આપવામાં

આવેલ ચુકાદો, જેનો ઉપર ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, તે સામાવાળા નંબર ૧ના કેસને આ કેસની હકીકતોમાં આગળ નહીં લઈ જાય.તેથી, વિવાદિત આદેશને રદ કરવાની અને અલગ રાખવાની જરૂર છે."

૧૬. આમ, વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે ચુકાદો આપ્યો હતો કે મધ્યસ્થીને કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી અને તેથી, રિટ પિટિશનમાં પડકાર હેઠળના આદેશને રદ કરવાની અને રદ કરવાની જરૂર છે.જો કે, એસ. એફ. સી. અધિનિયમ ૧૯૫૧ની કલમ ૨૯ (૧) હેઠળની કાર્યવાહીમાં મેસર્સ જયસ્વાલ ફાર્મા લિમિટેડ પાસેથી લેવામાં આવેલી મિલકતના કબજાના સંદર્ભમાં, વિદ્વાન સિંગલ જજે વિવિધ સિવિલ અરજીઓમાં પસાર કરાયેલા આદેશો પર આધાર રાખ્યો હતો અને પુનઃઉત્પાદન કર્યું હતું અને આદેશ નીચે મુજબ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

"૧૦. ઉપર નોંધાયેલા કારણોસર, નીચેનો આદેશ પસાર કરવામાં આવે છે.

૧૦.૧ ૨૦૦૬ની વિશેષ નાગરિક અરજી નં.૨૦૯૬૨ ને મંજૂરી છે.આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલ ૩૧.૧૨.૨૦૦૫ તારીખનો વિવાદિત આદેશ રદ કરવામાં આવે છે અને રદ કરવામાં આવે છે.ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ વિના નિયમને સંપૂર્ણ બનાવવામાં આવ્યો.

૧૦.૨ તે અરજદારો માટે કાયદા અનુસાર રાજ્ય નાણાકીય નિગમ અધિનિયમ, ૧૯૫૧ની કલમ ૨૯ હેઠળ કાર્યવાહી આગળ વધારવા માટે ખુલ્લું રહેશે.

૧૦.૩ ૨૦૦૮ની સિવિલ એપિલેશન નં.૯૬૩૦ ને મંજૂરી છે.આ અરજદારને સંબંધિત મિલકતોના વેચાણનો વ્યવહાર એટલે કે મેસર્સ.યુનિમાર્ક રેમેડીઝ લિમિટેડ, આ અદાલત સમક્ષ રજૂ કરાયેલી કહેવાતી સર્વસંમતિ અનુસાર, ૩૦.૦૭.૨૦૦૭ ના આદેશમાં પ્રતિબિંબિત થાય છે, અને ૧૪.૦૮.૨૦૦૭ ની પરિણામી જાહેરાત રદ કરવામાં આવે છે.૨૦૦૬ની વિશેષ નાગરિક અરજી નં.૨૦૮૬૨ પર નોંધાયેલ, આ અદાલતના તારીખના ૦૧.૧૧.૨૦૦૭ ના આદેશો હેઠળ ઔદ્યોગિક વિકાસ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા પાસે વ્યાજના એસ્કો ખાતામાં પડેલી Rs.૧૭,૦૫,૦૦,૦૦૦-(રૂપિયા સત્તર કરોડ અને પાંચ લાખ માત્ર) ની રકમ, અરજદારને પરત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે- મેસર્સ.યુનિમાર્ક રેમેડીઝ લિમિટેડ, તેના પર ઉપાર્જિત વ્યાજ સાથે, આજથી બે મહિનાના સમયગાળાની અંદર.એમ/એસ.યુનિમાર્ક રેમેડીઝ લિમિટેડ આજથી બે મહિનાની અંદર અરજદારોને સંબંધિત મિલકતો પરત સોંપશે.અરજદાર નંબર ૧ એટલે કે ગુજરાત ઔદ્યોગિક રોકાણ

નિગમ આ સંબંધમાં તમામ અરજદારો વતી કાર્યવાહી કરશે.મેસર્સ યુનિમાર્ક રેમેડીઝ લિમિટેડને ઉપરના પેરા ૮.૭માં નોંધાયેલા વ્યાજ પરના દાવાને છોડવાના સંબંધમાં વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ Mr.Percy કવિના દ્વારા આપવામાં આવેલી છૂટનું પાલન કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે.આ અરજદારને વ્યાજ ચૂકવવાપાત્ર ન હોય તેવી સ્થિતિમાં, ગુજરાત ઔદ્યોગિક રોકાણ નિગમ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલી વ્યવસ્થા અનુસાર, અરજદારો અને મૂળ સામાવાળા નંબર ૧ દ્વારા ઉપાર્જિત રકમની વહેંચણી કરવામાં આવશે.

૧૦.૪ ૨૦૦૮ની સિવિલ એપિલિકેશન નં.૯૬૩૦ ને મંજૂરી આપવામાં આવી હોવાથી, તે જ અરજદાર દ્વારા ૨૦૦૮ની સિવિલ એપિલિકેશન નં.૯૬૩૦ માં દાખલ કરવામાં આવેલી ૨૦૦૮ની સિવિલ એપિલિકેશન નં.૧૫૭૦ ટકી શકશે નહીં.તેને ધ્યાનમાં રાખીને, મૂળ અરજદાર નંબર ૧ દ્વારા દાખલ ૨૦૦૮ની સિવિલ અરજીઓ નં.૭૩૭૦ અને મૂળ અરજદાર નંબર ૩ દ્વારા દાખલ ૨૦૦૮ની સિવિલ અરજી નં.૬૫૮૩ આ અદાલતના આદેશો માટે વિનંતી કરે છે, જેથી તેમને ૨૦૦૮ની સિવિલ અરજી નં.૯૬૩૦ ના અરજદારની તરફેણમાં વેચાણ દસ્તાવેજ અમલમાં મૂકવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે.આ ત્રણેય અરજીઓનો તે મુજબ નિકાલ કરવામાં આવે છે."

૧૭. આમ, ૨૦૧૩ના લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં.૮૩૪ માં સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૦૦૬ ના ૨૦૮૬૨ શ્રી મીહીર જોષી જોશી, અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ દલીલ કરશે કે વિવાદિત ચુકાદો અને તારીખ૧૦.૫.૨૦૧૩ નો આદેશ તે કાયદાની સ્થાયી સ્થિતિની વિરુદ્ધ ચાલે છે.મુખ્ય ઉધાર લેનારની મિલકતોના સંદર્ભમાં તેના અધિકારોનો દાવો કરતી વ્યક્તિ, બેંકના સભ્ય પણ બેંક દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી વસૂલાતની કાર્યવાહીમાં મધ્યસ્થીના અધિકારક્ષેત્ર માટે જવાબદાર હોઈ શકે છે અને એકલ ન્યાયાધીશે બિન-વાજબી આદેશ પસાર કરીને ભૂલ કરી હતી અને અપીલકર્તા દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલો સાથે વ્યવહાર કરવામાં આવ્યો ન હતો.વધુમાં, વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, એસ. એફ. સી. અધિનિયમ, ૧૯૫૧ એક વિશેષ અધિનિયમ છે અને તેથી, તે બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૨૦૦૨ પર પ્રભુત્વ ધરાવશે, જે વિશેષ અધિનિયમ નથી. હકીકતમાં એકલ ન્યાયાધીશ અધિનિયમ, ૨૦૦૨ની કલમ ૮૪માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓની અતિશય અસરને ધ્યાનમાં લેવામાં નિષ્ફળ ગયા હતા, જે "હાલમાં અમલમાં છે તે કોઈપણ અન્ય કાયદામાં સમાવિષ્ટ હોવા છતાં" બિન-અવરોધક કલમ સાથે શરૂ થાય છે અને તેથી જ્યારે અપીલકર્તાએ મુખ્ય ઉધાર લેનારના શેરો, પ્લાન્ટ અને મશીનરીના પૂર્વધારણા સામે કરવામાં આવેલી તેની બાકી નીકળતી રકમની વસૂલાત માટે દાવો દાખલ કર્યો હતો, ત્યારે એકલ

ન્યાયાધીશે ઉપરોક્ત અધિનિયમની કલમ ૮૪ની જોગવાઈઓ અને એસએફસી અધિનિયમની કલમ ૨૯ હેઠળ નાણાકીય સંસ્થાને આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવા માટે યોગ્ય વિચારણા કરવી જોઈએ. ૧૯૫૧ બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૨૦૦૨ની કલમ ૮૪ની ઉપરોક્ત અસરને આધિન રહેશે, જે વર્ષ ૨૦૦૨ના અંતમાં લાગુ કરવામાં આવી હતી.

૧૮. ત્યારબાદ એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે સામાવાળા નંબર ૧ અને સામાવાળા નંબર ૩ એક સરકારી કંપની છે અને આઈડીબીઆઈની બિનકાર્યક્ષમ અસ્કયામતોને સાફ કરવાના હેતુથી બનાવવામાં આવેલ ટ્રસ્ટ છે અને તેઓ એસએફસી અધિનિયમ ૧૯૫૧ની કલમ ૨ (બી) ના અર્થમાં નાણાકીય વ્યવસાયમાં નથી અને તેથી, આવા સામાવાળાઓ સામાવાળા નંબર ૪ કંપનીની અસ્કયામતોના સંદર્ભમાં તેમની બાકી રકમની વસૂલાત માટે અધિનિયમ, ૧૯૫૧ની કલમ ૨૯ની જોગવાઈઓનો ઉપયોગ કરી શક્યા ન હોત, જે અગાઉથી અપીલકર્તાને વસૂલવામાં આવી હતી. અન્ય બાબતોની સાથે, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશે એવી ધારણા કરીને વધુ ભૂલ કરી છે કે સામાવાળા નંડ.૧ થી ૩ સામાવાળા નંબર ૪ કંપનીની મિલકત પર વૈધાનિક આરોપનો દાવો કરી રહ્યા છે, તેથી, સામાવાળા નંડ.૧ થી ૩ દ્વારા સોસાયટીના કોઈપણ સભ્ય દ્વારા દાવો કરવાનો કોઈ પ્રશ્ન ઊભો થયો નથી અને આમ, મધ્યસ્થીને અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરેલા દાવાને ધ્યાનમાં લેવાનો કોઈ

અધિકારક્ષેત્ર ન હતો.વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે અપીલકર્તા બેંકે એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને આર્બિટ્રેશન કાર્યવાહી દાખલ કરી છે કે એડવાન્સિસ અને ગુક્સાનની વસૂલાત માટે વૈધાનિક ઉપાય ઉપલબ્ધ છે જે અપીલકર્તાના વ્યવસાયનો એક ભાગ છે અને આવી કાર્યવાહી કાયદાની કલમ ૮૪ (૧) દ્વારા સંચાલિત થાય છે. અધિનિયમ, ૨૦૦૨ની કલમ ૮૪ (૧) (બી) હેઠળ, સભ્ય, ભૂતકાળના સભ્ય અને સભ્ય, ભૂતકાળના સભ્ય અથવા મૃત સભ્ય અને મલ્ટી-સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ સોસાયટી, તે બોર્ડ અથવા મલ્ટિ-સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ અથવા લિક્વિડેટરના કોઈપણ અધિકારી, એજન્ટ અથવા કર્મચારી, ભૂતકાળ અથવા વર્તમાન દ્વારા દાવો કરતી વ્યક્તિઓ વચ્ચેના વિવાદને આવરી લેવામાં આવે છે અને આવા વિવાદને આર્બિટ્રેશનમાં મોકલવામાં આવશે.અપીલકર્તા-બેંક એક સહકારી બેંક છે અને અધિનિયમ, ૨૦૦૨ હેઠળ નોંધાયેલી છે અને મેસર્સ જયસ્વાલ ફાર્મા કેમ લિમિટેડ બેંકના સભ્ય છે.ઉપરોક્ત કંપની અગાઉ નીકોસેટ લિમિટેડ તરીકે જાણીતી હતી, જેને શરૂઆતમાં લોન આપવામાં આવતી હતી.વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, આ અદાલત સમક્ષ મૂળ રિટ અરજદારો સહિત આર્બિટ્રેશન કાર્યવાહીમાં તમામ પ્રતિવાદીઓ અપીલકર્તા-બેંકના સભ્યો છે, જે ૨૦૦૦ થી ૨૦૦૨ સુધીના સમયગાળા દરમિયાન બેંકમાં મશીનરીના પૂર્વધારણાના પ્રતિવાદીઓ સાથેના તેના મૂળ વ્યવહારો હેઠળ દાવો કરે છે.જીઆઈઆઈસી (જીઆઈઆઈસી) નો દાવો ૧૯.૬.૨૦૦૧ તારીખની કાલ્પનિક પત્ર સમિતિ હેઠળ છે, જે ૪.૭.૨૦૦૧ તારીખના ગીરો કરાર તરીકે

નોંધાયેલી હતી.જીઆઈઆઈસી સામે બેંકોનો તે દાવો બેંકના તેના સભ્ય મેસર્સ સાથેના વ્યવહારોમાંથી ઉદ્ભવે છે.જયસ્વાલ ફાર્મા કેમ લિમિટેડ, જે સભ્ય દ્વારા બેંકના સભ્ય તરીકે બનાવવામાં આવી હતી.જીઆઈઆઈસી બેંકના સભ્ય મેસર્સ જયસ્વાલ ફાર્મા કેમ લિમિટેડ દ્વારા અથવા તેના હેઠળ પણ દાવો કરે છે.આવા પ્રકારના વ્યવહારોને ધ્યાનમાં રાખીને અથવા જી. આઈ. આઈ. સી. સામે મધ્યસ્થી કેસ સાથે વ્યવહાર કરવો એ અધિનિયમ, ૨૦૦૨ ની કલમ ૮૪ હેઠળ વિવાદને ધ્યાનમાં લેવા માટે અધિકારક્ષેત્ર તરીકે સક્ષમ અને જાળવવા યોગ્ય અને મધ્યસ્થી છે.

૧૯. વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલે અમારું ધ્યાન વિવિધ દસ્તાવેજો તરફ દોર્યું છે જે દર્શાવે છે કે મુખ્ય ઋણ લેનારના શેર, પ્લાન્ટ અને મશીનરીઓ, એટલે કે સામાવાળા નંબર ૪ અપીલકર્તાની તરફેણમાં અનુમાનિત કરવામાં આવ્યા હતા, જ્યારે શરૂઆતમાં અપીલકર્તા નોંધાયેલી કંપનીને લોન આપવામાં આવી ત્યારે સહકારી મંડળી તરીકે નોંધણી કરવામાં આવી હતી. ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમ હેઠળ પરંતુ હવે બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૨૦૦૨ હેઠળ સંચાલિત છે અને તેથી, અપીલકર્તા એક સુરક્ષિત લેણદાર હતો જે ઉપરોક્ત અસ્કયામતોમાંથી તેની બાકી રકમ વસૂલવા માટે હકદાર હતો.ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમની કલમ ૪૮ (૧) નો ઉલ્લેખ કરીને, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યાં સુધી અનુમાનિત સ્ટોક, પ્લાન્ટ અને મશીનરીનો સંબંધ

છે ત્યાં સુધી અપીલકર્તાને પ્રથમ ચાર્જ અને પ્રાધાન્ય છે અને કલમ ૪૮ની પેટા-કલમ (૨) ને ધ્યાનમાં રાખીને પ્રથમ ચાર્જ અપીલકર્તા-બેંકની તરફેણમાં બનાવવામાં આવ્યો હતો અને સામાવાળા નંબર ૪ કંપની દ્વારા સામાવાળા નંબર ૧ થી ૩ ની તરફેણમાં આવી સંપત્તિઓનું ટ્રાન્સફર કરી શકાયું ન હોત.તેથી એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ કેસની હકીકતોમાં વિદ્વાન મધ્યસ્થીના અધિકારક્ષેત્રનો મુદ્દો કાયદો અને હકીકતનો મિશ્ર પ્રશ્ન છે અને તેથી, તે પણ તે સંબંધમાં પુરાવા આપ્યા પછી જ આખરે જાહેર થઈ શક્યો હોત અને તેથી, વિદ્વાન ન્યાયાધીશે સામાવાળા નં.૧ થી ૩ ને એસએફસી અધિનિયમ, ૧૯૫૧ ની કલમ ૨૯ હેઠળ આગળ વધવાની મંજૂરી આપવામાં ભૂલ કરી હતી.

૨૦. મૂળ અરજદારો અને 'એસએફસી એક્ટ, ૧૯૫૧' ની કલમ ૨૯ હેઠળ કાર્યવાહી કરનાર નાણાકીય નિગમો તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન સીનિયર એડવોકેટ શ્રી એસ. એન. શેલાત, વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી રાજેશ દવે સાથે દલીલ કરશે કે, ૧૯૫૧ ના કાયદાની કલમ ૪૬-બી સાથે વાંચતા કલમ ૨૯ ની જોગવાઈઓના સ્પષ્ટ વાંચન મુજબ વિદ્વાન એકલ ન્યાયમુર્તિએ કોઈ ભૂલ કરી નથી. આ જોગવાઈ નાણાકીય નિગમને અસાધારણ સત્તાઓ આપે છે અને આ જોગવાઈ હેઠળ ડિફોલ્ટર કંપનીની મિલકતો વગેરેની હરાજી પણ યોજવામાં આવી હતી અને વેચાણની રકમ પણ મેળવી લેવામાં આવી હતી. આથી, વિદ્વાન મધ્યસ્થ ને આ વિષયવસ્તુ સંબંધિત વિવાદની સુનાવણી કરવાની કોઈ

ક્ષેત્રાધિકાર/હકુમત નથી અને તે મુજબ પડકારવામાં આવેલ હુકમ બહાલ રાખવા પાત્ર છે. શ્રી શેલત, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે કંપની મેસર્સ જયસ્વાલ ફાર્મા કેમ લિમિટેડની સ્થાવર અસ્કયામતો, જમીન, ઇમારતો, પ્લાન્ટ અને મશીનરીના સંબંધમાં જી. એસ. એફ. સી. અને આઈ. ડી. બી. આઈ. વચ્ચે આંતર-કથન વ્યવહાર, કરાર અને સુરક્ષા દસ્તાવેજો તરફ અમારું ધ્યાન દોર્યું છે. જીઆઈઆઈસીનો હવાલો સામાવાળા નંબર ૨ કંપની દ્વારા કંપનીઓના રજિસ્ટ્રાર સાથે નોંધવામાં આવ્યો છે.આમ, મેસર્સ જયસ્વાલ ફાર્મા કેમ લિમિટેડની જંગમ અથવા સ્થાવર અસ્કયામતો પર કોઈ બેંક અથવા નાણાકીય સંસ્થાઓનો કોઈ ચાર્જ નથી.૧૫.૬.૨૦૦૧ ના અહેવાલમાં કંપની સેક્રેટરી દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલા શોધ અહેવાલમાં પણ સ્પષ્ટપણે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે કે સામાવાળા નંબર ૧ સહકારી બેંકે જિલ્લાના દંતાલી ગામમાં પ્લોટ નં.૨૯૧, જૂના સર્વેક્ષણ નં.૧૦૯ પર સમાન ગીરો તરીકે ચાર્જ લીધો હતો:ખેડા જ્યાં સામાવાળા નંબર ૨ ની તમાકુ ફેક્ટરી નીકોસેટ લિમિટેડના નામે હતી, જે બંધ કરવામાં આવી હતી અને સામાવાળા નંબર ૨ કંપની દ્વારા સહકારી બેંકની તરફેણમાં જીઆઈડીસી એસ્ટેટ, અંકલેશ્વર ખાતે પ્લોટ નં.૬૦૦૨/૬૦૦૩, ફેઝ V ખાતે આવેલી કોઈપણ સંપત્તિના સંદર્ભમાં કોઈ ચાર્જ લેવામાં આવ્યો નથી.

૨૦.૧. તે મૂળ અરજદાર નં.૧-જીઆઈઆઈસી ને એસએફસી અધિનિયમની કલમ ૨૯ હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવાની સત્તા આપવામાં

આવી છે અને અરજદારોએ એસએફસી અધિનિયમની કલમ ૨૯ હેઠળ વસૂલાત માટે પગલાં લેવા માટે જીઆઈઆઈસી ને અધિકૃત કરવાનો નિર્ણય લીધો છે, એવું ન કહી શકાય કે અન્ય સહ-અરજદારોને જીઆઈઆઈસી ને તે મુજબ પગલાં લેવા માટે અધિકૃત કરીને અધિનિયમની કલમ ૨૯ હેઠળ આશ્રય લેવાનો કોઈ અધિકાર નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે યોગ્યતાની ગેરહાજરીમાં, અપીલ નકારી કાઢવાને પાત્ર છે.

૨૧. ૨૦૧૩ની લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં.૧૦૩૧ માં, પડકાર સિવિલ એપિલકેશન નંબરમાં પસાર કરાયેલા આદેશોનો છે. ૨૦૦૮નો ૯૬૩૦, જેના દ્વારા, કોર્ટ તારીખના ૧.૧૧.૨૦૦૭ ના આદેશો હેઠળ ઇન્ડસ્ટ્રીયલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા પાસે વ્યાજની સાથે પડેલી રૂ.૧૭,૦૫,૦૦,૦૦૦ ની રકમને હરાજ ખરીદનાર મેસર્સ યુનિમાર્ક રેમિડીઝ લિમિટેડ નામના અરજદારને પરત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો અને એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશ દ્વારા ઉપરોક્ત પરિણામી નિર્દેશ કાયદાની વિરુદ્ધ છે કારણ કે સામાવાળા નં.૧ થી ૩ માંથી કોઈને પણ એસએફસી અધિનિયમ, ૧૯૫૧ની કલમ ૨૯ની જોગવાઈઓ લાગુ કરવાનો કોઈ કાનૂની અધિકાર નથી.

૨૨. તેથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે બંને લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ વિવાદિત આદેશોને રદ કરીને મંજૂરી આપવા પાત્ર છે.

૨૩. અમે જી. આઈ. આઈ. સી., જી. એસ. એફ. સી., આઈ. ડી. બી. આઈ., મૂળ અરજદાર અને જી. આઈ. સી. બી.-અપીલકર્તા બેંક દ્વારા આપવામાં આવેલી નીચેની નાણાકીય સહાય/મુદતની લોનનો અભ્યાસ કર્યો છે અને તેના પર વિચાર કર્યો છે. નીકોસેટ અને જેપીસીએલ ને સામાવાળા નંબર ૧ નીચે મુજબ:

૨૩.૧.મેસર્સ એન. આઈ. સી. ઓ. એસ. ઇ. ટી. લિમિટેડની સ્થાપના કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ની જોગવાઈઓ હેઠળ કરવામાં આવી હતી, જેણે કંપનીને આપવામાં આવેલી ૧ લાખ રૂપિયાની મુદતની લોન માટે ૨ લાખ પર જી. એસ. એફ. સી. સાથે માલિકી પત્ર જમા કરીને ચાર્જ વસૂલવા માટે મેમોરેન્ડમ ઓફ એન્ટ્રીનો અમલ કર્યો હતો.

ઉપરોક્ત લોનની રકમ માટે જી. એસ. એફ. સી. ની તરફેણમાં મેસર્સ એન. આઈ. સી. ઓ. એસ. ઇ. ટી. લિમિટેડ દ્વારા ૨૭.૧૧.૧૯૯૯ તારીખના અનુમાન પત્રનો અમલ કરવામાં આવ્યો હતો.કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ હેઠળ નંબર ૮ થી.મેસર્સ એન. આઈ. સી. ઓ. એસ. ઇ. ટી. લિમિટેડ અને જી. એસ. એફ. સી. વચ્ચેની તારીખ ૨૭.૧૧.૧૯૯૯ ના અનુમાન પત્ર માટે કંપની દ્વારા બનાવેલ ચાર્જની વિગતો ૯.૨.૨૦૦૧ પર કલમ ૧૨૫ હેઠળ નોંધવામાં આવી હતી.

૧.૮.૨૦૦૦ પર મેસર્સ નીકોસેટ લિમિટેડ અને આઈડીબીઆઈ વચ્ચે રૂ.૧૨૦૦ લાખોની રકમ માટે નાણાકીય સહાય/લોન માટે લોન કરાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૧.૮.૨૦૦૦ તારીખનું હાયપોથેકેશન ડીડ મેસર્સ નીકોસેટ લિમિટેડ દ્વારા, ઉપર મુજબ Rs.૧૨૦૦ લાખોની રકમ માટે આઈડીબીઆઈની તરફેણમાં ચલાવવામાં આવ્યું હતું.મેસર્સ એન. આઈ. સી. ઓ. એસ. ઇ. ટી. લિમિટેડ અને આઈ. ડી. બી. આઈ. વચ્ચે ફોર્મ નંબર ૮ અને ૧૩માં <આઈ. ડી. ૨> લાખોની રકમ માટે <આઈ. ડી. ૧> તારીખના અનુમાન પત્ર માટે ચાર્જ નોંધવામાં આવ્યો હતો.

૪.૯.૨૦૦૦ પર નિગમનું પ્રમાણપત્ર જારી કરવામાં આવ્યું હતું અને મેસર્સ નીકોસેટ લિમિટેડનું નામ બદલીને મેસર્સ જયસ્વાલ ફાર્મા કેમ લિમિટેડ કરવામાં આવ્યું હતું.

૫.૧૨.૨૦૦૦ પર મેસર્સ જયસ્વાલ ફાર્મા કેમ લિમિટેડ [અગાઉ મેસર્સ, નીકોસેટ લિમિટેડ તરીકે ઓળખાતી] ના ડિરેક્ટરો દ્વારા અનુક્રમે Rs.૧૨૦૦ લાખ અને Rs.૨૪૦ લાખની મુદતની લોન માટે આઈડીબીઆઈ અને Gએસએફસીની તરફેણમાં સંયુક્ત ગીરો માટે ઘોષણા અને બાંહેધરી દાખલ કરવામાં આવી હતી.ઉપરોક્ત ઉપક્રમના સમયપત્રકમાં સરનપુર ગામની હદમાં

જી. આઈ. ડી. સી., અંકલેશ્વર ખાતે ૨૦,૧૦૦ ચોરસ મીટરના પ્લોટ નંબર ૬૦૦૨ અને ૬૦૦૩ નો સમાવેશ થાય છે.

મેસર્સ જયસ્વાલ ફાર્મા કેમ લિમિટેડ, જે અગાઉ મેસર્સ એન. આઈ. સી. ઓ. એસ. ઇ. ટી. લિમિટેડ તરીકે જાણીતી હતી, દ્વારા આઈ. ડી. બી. આઈ. ની તરફેણમાં <આઈ. ડી. ૨> લાખોની રકમ માટે કલમ ૧૨૫ હેઠળ આકારણીની વિગતો ફોર્મ નંબર ૮માં <આઈ. ડી. ૧> પર નોંધવામાં આવી હતી.

ફરીથી, મેસર્સ નીકોસેટ લિમિટેડ દ્વારા આઈડીબીઆઈની તરફેણમાં અમલમાં મુકવામાં આવેલા ૧.૮.૨૦૦૦ તારીખના હાયપોથેકેશન ડીડમાં જીઆઈડીસી, અંકલેશ્વર ખાતેના પ્લોટ નંબર ૬૦૦૨ અને ૬૦૦૩ના સંદર્ભમાં ગીરોના ઇન્ડેન્ટર દ્વારા ૫.૧૨.૨૦૦૦ પર ફેરફાર કરવામાં આવ્યો હતો અને તેથી મેસર્સ જયસ્વાલ ફાર્મા કેમ લિમિટેડ દ્વારા SASF ની તરફેણમાં હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા, આઈડીબીઆઈ દ્વારા ૨૯.૯.૨૦૦૪ પર સોંપણીના ડીડ મુજબ, ૨૫.૧-ના રોજ કંપની અધિનિયમ હેઠળ ફોર્મ નંબર ૮ માં નોંધણી કરવામાં આવી હતી. ૨૦૦૪ Rs. ૧૨૦૦ લાખોની રકમ માટે.

મેસર્સ જયસ્વાલ ફાર્મા કેમ લિમિટેડ દ્વારા ચલાવવામાં આવેલ ૫.૧૨.૨૦૦૦ તારીખના ગીરો કરાર બે ધિરાણકર્તાઓની તરફેણમાં છે. આઈ. ડી. બી. આઈ.

અને જી. એસ. એફ. સી. એ ૨ લાખ રૂપિયાની રકમને આઈ. ડી. બી. આઈ. દ્વારા એડવાન્સ કરાયેલી ટર્મ લોન તરીકે 'પ્રથમ લોન' તરીકે અને જી. એસ. એફ. સી. દ્વારા એડવાન્સ કરાયેલી ૧ લાખ રૂપિયાની ટર્મ લોનને 'બીજી લોન' તરીકે ઓળખાવી હતી.

જી. આઈ. આઈ. સી. લિમિટેડની તરફેણમાં મેસર્સ જયસ્વાલ ફાર્મા કેમ લિમિટેડ, [અગાઉ મેસર્સ એન. આઈ. સી. ઓ. એસ. ઇ. ટી. લિમિટેડ તરીકે ઓળખાતી] દ્વારા <આઈ. ડી. ૨> તારીખના ગીરોનું ઇન્ડેન્ટર, જી. આઈ. ડી. સી., અંકલેશ્વર દ્વારા જી. એસ. એફ. સી. અને આઈ. ડી. બી. આઈ. ની સંમતિથી તે જ પ્લોટ નંબર ૬૦૦૨ અને ૬૦૦૩ પર ચાર્જ બનાવવામાં આવ્યો હતો અને ઉપરોક્ત ચાર્જ ફોર્મ નંબર ૮ માં નોંધવામાં આવ્યો હતો, જે મેસર્સ જયસ્વાલ ફાર્મા કેમ લિમિટેડ અને જી. આઈ. આઈ. સી. વચ્ચે <આઈ. ડી. ૩> તારીખના હાયપોથેકેશન ડીડનો ઉલ્લેખ કરે છે. > લાખ.ઉપરોક્ત નોંધણી પ.૭.૨૦૦૧ પર થઈ હતી.ઉપરોક્ત આરોપ પણ તે જ પ્લોટ નંબર ૬૦૦૨ અને ૬૦૦૩, જી. આઈ. ડી. સી., અંકલેશ્વર માટે સંયુક્ત ઉપ-નિબંધક, અંકલેશ્વરની કચેરી દ્વારા તૈયાર કરાયેલા દસ્તાવેજ મુજબ પ્રતિબિંબિત થાય છે.

૨૪. અરજદારો જી. આઈ. આઈ. સી., જી. એસ. એફ. સી. અને એસ. એ. એસ. એફ. ના દાવા સામે અપીલકર્તા (જી. આઈ. સી. બી.) નો દાવો

દંતાલી ગામમાં આ કંપનીના કારખાનાના પરિસર અને મશીનરી સામે મેસર્સ નિકોસેટ લિમિટેડને રૂ. ૨૨૫ લાખ એડવાન્સ આપવામાં આવ્યા હતા. દંતાલી ખાતેની મશીનરી પાછળથી અંકલેશ્વરમાં સ્થાનાંતરિત થઈ અને તે બેંકનો હવાલો સંભાળવાનો વિષય છે.ઉપરોક્ત કંપનીને વધુ એડવાન્સિસ જીઆઈસીબી દ્વારા કુલ Rs.૮૮૩ લાખ સુધી કરવામાં આવી હતી અને વ્યાજ સાથે ૧૫૨૮ લાખથી વધુ આવે છે.જી. આઈ. સી. બી. નો કેસ છે કે કંપનીની બે તૃતીયાંશ મશીનરી જી. આઈ. સી. બી. દ્વારા સમયાંતરે આપવામાં આવેલા ભંડોળમાંથી ખરીદવામાં આવી હતી અને આવી મશીનરીને કંપની દ્વારા જી. આઈ. સી. બી. સાથે જોડવામાં આવી હતી. ૩૧.૩.૨૦૦૦ પરની કંપનીની બેલેન્સ શીટ દર્શાવે છે કે Rs.૪૮ કરોડની મશીનરી પહેલેથી જ ઊભી કરવામાં આવી છે.કંપનીએ જી. આઈ. સી. બી. પાસેથી લેવામાં આવેલી એડવાન્સિસ માટે જી. આઈ. સી. બી. સાથે કાલ્પનિક દસ્તાવેજો, ડિમાન્ડ પ્રોમિસરી નોટ્સ અને લોન કરારો પર પણ હસ્તાક્ષર કર્યા હતા.

તે સંઘની રચના જી. આઈ. આઈ. સી., જી. એસ. એફ. સી. અને એસ. એ. એસ. એફ. દ્વારા કરવામાં આવી હતી, જે એસ. એફ. સી. અધિનિયમ, ૧૯૫૧ની કલમ ૨૯ હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને ડિફોલ્ટર્સ જે. પી. સી. એલ. પાસેથી બાકી નીકળતી રકમની વસૂલાત કરે છે.

૨૫. શ્રી એસ.એન.શેલત, જીઆઈઆઈસી માટે વિદ્વાન વરિષ્ઠ સલાહકાર/અપીલકર્તા જી. આઈ. સી. બી. માટે મૂળ રિટ અરજદારો અને શ્રી મિહિર જોશીએ નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો હતો અને અમે અમારી સમક્ષ રજૂ કરાયેલા નિવેદનો અને તેમાં નીચે મુજબ નિર્ધારિત કાયદાના સંદર્ભમાં તેમને ધ્યાનમાં લેવાનો પ્રસ્તાવ મૂકીએ છીએ:

(૧) એઆઈઆર ૧૯૬૭ એસસી ૩૮૯, બિહટા કો-ઓપરેટિવ ડેવલપમેન્ટ એન્ડ કેન માર્કેટિંગ યુનિયન લિમિટેડ, વિરુદ્ધ બેંક ઓફ બિહારના કેસમાં, બિહાર અધિનિયમ, ૧૯૪૮ની કલમ ૪૮ (૧) અને સમજૂતી (૧) અને કલમ ૫૭ની જોગવાઈઓના સંદર્ભમાં, અધિકારક્ષેત્રના પાસાને ઉપરોક્ત કેસમાં જાહેર કરાયેલા કાયદાની પૃષ્ઠભૂમિમાં આ કેસની હકીકતોમાં ધ્યાનમાં લેવું જોઈએ, જ્યાં બિહાર અધિનિયમની કલમ ૪૮ (૧) લગભગ પરિમિતિ હતી અને સર્વોચ્ચ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે તેમાં સમજૂતી સાથે વાંચવામાં આવેલી કલમ ૪૮ (૧) મુજબ મંડળી/સોસાયટીના અધિકારીઓ, એજન્ટો અથવા સેવકો/કર્મચારીઓ સિવાયના બિન-સભ્યોને આવરી લેશે નહીં. તેમ છતાં, કલમ ૪૮ની પેટા-કલમ (૧) માં શ્રેણી (ઈ) દાખલ કર્યા પછી બિન-સભ્યોનો સમાવેશ કરવાનો હતો અને સમજૂતીનો હેતુ કલમ ૪૮ની પેટા-કલમ (૧) નો વ્યાપ વધારવા માટે પૂરતો હતો અને તે પેટા-કલમમાં શ્રેણી (ઈ) નો ઉમેરો અને સમજૂતીમાં બિન-સભ્યોનો સમાવેશ તે અસર કરી શકતો નથી. આમ, શ્રેણી

(ઈ) દાખલ કર્યા પછી પણ સમજૂતીને વાંચવાની હતી જેથી મુખ્ય વિભાગમાં કોઈ પણ અસ્પષ્ટતા સાથે સુમેળ સાધવામાં આવે અને તેને દૂર કરવામાં આવે અને વિભાગનો વ્યાપ વિસ્તૃત થાય તેવો અર્થ ન કરવામાં આવે.

(૨) એ. આઈ. આર. ૧૯૬૯ ડેક્કન મરચન્ડ્સ કો-ઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડ, વિરુદ્ધ એમ./એસ. ડાલીચંદ જુગરાજ જૈન અને અન્યો અન્ય, જેમાં મહારાષ્ટ્ર સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૯૧ (૧), જેમાં અધિનિયમ ૨૦૦૨ની કલમ ૮૪ની પારિમેટીરિયાની જોગવાઈ છે, તેને ધ્યાનમાં લેવામાં આવી હતી અને અન્યો સમાજને સ્પર્શતા વિવાદનું અર્થઘટન પેરા ૧૭માં કરવામાં આવ્યું હતું અને અન્યો એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે "વ્યવસાય" શબ્દનો ઉપયોગ સંકુચિત અર્થમાં થાય છે અને અન્યો તેનો અર્થ સમાજની વાસ્તવિક વેપાર અથવા વ્યાપારી અથવા સમાન વ્યવસાયિક પ્રવૃત્તિ અને અન્યો સમાજ અને અન્યો સભ્ય અથવા સભ્ય દ્વારા દાવો કરતી વ્યક્તિ વચ્ચે વધુ વિવાદ થાય છે. એવું માનવામાં આવતું હતું કે દાવાઓ સભ્ય તરીકે સોસાયટી સાથે થયેલા વ્યવહાર અથવા સભ્ય સાથે વ્યવહાર દ્વારા ઊભી થશે. જો કોઈ સભ્ય સોસાયટી સાથે સભ્ય તરીકે નહીં પરંતુ અજાણી વ્યક્તિ તરીકે વ્યવહાર કરે છે, તો તે કલમ ૯૧ની પેટા-કલમ (૧) ની જોગવાઈઓ દ્વારા આવરી લેવામાં આવવો જોઈએ.

અને કાયદાની કલમ (એ) અથવા કલમ (સી). પરંતુ એકવાર એવું માનવામાં આવે કે મૂળ વ્યવહાર સભ્ય દ્વારા સભ્ય તરીકે સોસાયટી સાથે કરવામાં આવ્યો હતો, પછી કોઈપણ વ્યક્તિ કે જે તે સભ્ય દ્વારા અધિકાર અથવા હકનો દાવો કરે છે તે કાયદાની કલમ ૮૧ (૧) (બી) ની જોગવાઈઓની અંદર આવવી જોઈએ.

(૩) એઆઈઆર ૧૯૭૨ એસસી ૨૧૬૧ આઈ. આર. હિંગોરાની વિ.પ્રવિન્યેન્દ્ર કાંતિલાલ શાહ, જેમાં મહારાષ્ટ્ર સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૮૧ (૧) (બી) પર ફરીથી વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે 'સભ્ય દ્વારા દાવો કરનાર વ્યક્તિ' નો દાવો વ્યવહાર અથવા વ્યવહાર દ્વારા થવો જોઈએ, જેમાં સભ્યએ 'સભ્ય' તરીકે સોસાયટી સાથે પ્રવેશ કર્યો હતો.

(૪) એ. આઈ. આર. ૨૦૦૪ બોમ્બે ૧૬૬ (કુલ બેન્ચ) નરેન્દ્ર કાંતિલાલ શાહ વિરુદ્ધ જોઈન્ટ રજિસ્ટ્રાર, કો-ઓપરેટિવ સોસાયટીઝ, બોમ્બે અને અન્યો અન્યના કેસમાં જેમાં બોમ્બે હાઈકોર્ટની કુલ બેન્ચે મલ્ટી-સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ, ૨૦૦૨ અને અન્યો બેન્કો અને અન્યો નાણાકીય સંસ્થાઓ અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની બાકી નીકળતી રકમની વસૂલાતને ધ્યાનમાં લીધી હતી અને અન્યો જણાવ્યું હતું કે સહકારી અધિનિયમ, ૨૦૦૨ની બાકી નીકળતી રકમની વસૂલાત એક સામાન્ય કાયદો છે જ્યારે બેન્કો અને અન્યો નાણાકીય

સંસ્થાઓ અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની બાકી નીકળતી રકમની વસૂલાત એક વિશેષ કાયદો છે અને અન્યો ૨૦૦૨ના અધિનિયમ હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ અપવાદોની ગેરહાજરીમાં કલમ ૮૪ની જોગવાઈઓ આ માટે કામ કરશે નહીં. તેના કબજા હેઠળના ક્ષેત્રમાંથી ૧૯૯૩નો કાયદો દૂર કરો.પેરા ૩૧ માં નીચે મુજબ છે:

“૩૧. હવે, જ્યાં સુધી ૨૦૦૨ના કાયદાની કલમ ૮૪ની જોગવાઈઓનો સંબંધ છે, તે ઉપર જે અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે તેનાથી સ્પષ્ટ થાય છે કે જ્યારે ૧૯૯૩નો કાયદો ઘડવામાં આવ્યો હતો અને જ્યારે ૧૯૯૯માં પણ તે કાયદો અમલમાં આવ્યો હતો, ત્યારે ૧૯૮૪નો બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી અધિનિયમ અમલમાં હોવા છતાં, તે કાયદાની કલમ ૭૪ કે જેણે ઉપાય પૂરો પાડ્યો હતો તે આ અદાલત દ્વારા સ્થગિત કરવામાં આવ્યો હતો, તેથી ૧૯૯૩ના કાયદાની જોગવાઈઓ લાગુ થશે અને તેથી જ્યારે ૨૦૦૨નો કાયદો સંસદ દ્વારા ઘડવામાં આવ્યો હતો, ત્યારે ૨૦૦૨નો કાયદો ૧૯૯૩ના કાયદાની સરખામણીમાં અનિવાર્યપણે એક સામાન્ય કાયદો છે, સિવાય કે ૨૦૦૨નો કાયદો બનાવે છે. એક વિશેષ અપવાદ તરીકે, ૨૦૦૨ના કાયદાની કલમ ૮૪ની જોગવાઈઓ ૧૯૯૩ના કાયદાને તેના કબજા હેઠળના ક્ષેત્રમાંથી બહાર કાઢવા માટે કામ કરશે

નહીં.આકસ્મિક રીતે, અહીં ઉલ્લેખ થઈ શકે છે કે જ્યાં સુધી ૨૦૦૨ના કાયદાની કલમ ૮૪ની પેટા-કલમ (૧) નો સંબંધ છે, તે ૧૯૮૪ના કાયદાની કલમ ૭૪ની પેટા-કલમ (૧) સમાન છે. જો ૧૯૮૪ના કાયદાની કલમ ૭૪ ૧૯૯૯માં અમલમાં આવી હોત, તો તે ૧૯૯૩નો કાયદો છે જે વિશેષ કાયદો તરીકે કાર્યરત થયો હોત.તેથી, અમારા મતે, ૨૦૦૨ના કાયદામાં કલમ ૮૪ લાગુ કરવાથી કોઈ ભૌતિક ફરક પડશે નહીં.જ્યારે ક્ષેત્ર સક્ષમ વિધાનસભા દ્વારા ઘડવામાં આવેલા વિશેષ કાયદા દ્વારા કબજો કરવામાં આવે છે અને તે જ વિધાનસભા ત્યારબાદ સામાન્ય પ્રકૃતિનો બીજો કાયદો બનાવે છે, ત્યારે સામાન્ય કાયદાને તે ખાસ કાયદાને વિસ્થાપિત કરવા માટે લઈ શકાતો નથી જે અમલમાં છે સિવાય કે તે અસર માટે અનુગામી સામાન્ય કાયદામાં ચોક્કસ જોગવાઈઓ કરવામાં ન આવે.આવી સ્થિતિમાં, વિશેષ કાયદો જે ફાઇલ પર કબજો કરે છે તે માત્ર સૂચિતાર્થ દ્વારા વિસ્થાપિત થતો નથી.તે પછીના સામાન્ય કાયદાને લાગુ કરતી વખતે વિધાનસભા એ વાતથી વાકેફ હશે કે તેણે પહેલેથી જ એક વિશેષ કાયદો ઘડ્યો છે અને તે તે કાયદો છે જે આ ક્ષેત્ર પર કબજો કરે છે, તેથી, જો તે વિશેષ કાયદાને સ્થાનાંતરિત કરવાનો તેનો ઇરાદો હોય તો તે ખાસ કરીને આમ કહેશે.આ સંજોગોમાં, તેથી, અમારા મતે, ૨૦૦૨ના અધિનિયમમાં કોઈ ચોક્કસ જોગવાઈની ગેરહાજરીમાં, ૧૯૯૩ના

અધિનિયમની કામગીરીને બાદ કરતાં, જે ૨૦૦૨ના અધિનિયમ હેઠળ નોંધાયેલ બેંકના સંબંધમાં અમલમાં હતો, તે ૧૯૯૩નો અધિનિયમ છે, ૨૦૦૨નો અધિનિયમ નહીં કે જે અમલમાં આવશે."

(ભાર આપવામાં આવ્યો છે)

(૫) એઆઈઆર ૨૦૦૭ એસસી ૧૫૮૪ ગ્રેટર બોમ્બે કો-ઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડ વિ.મેસર્સ યુનાઈટેડ ચાર્ન્ પ્રા. લિ. અને અન્યો, સર્વોચ્ચ અદાલત બે કેન્દ્રીય કાયદાઓ એટલે કે બેંકો અને નાણાકીય સંસ્થાઓને કારણે દેવાની વસૂલાત અધિનિયમ, ૧૯૯૩ અને મહારાષ્ટ્ર સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ સાથે બહુ-રાજ્ય સહકારી અધિનિયમ, ૨૦૦૨ પર વિચારણા કરી રહી હતી, જે એક રાજ્યનો કાયદો છે અને એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે એક તરફ સહકારી મંડળી અધિનિયમ અને બીજી તરફ આર. ડી. ડી. બી. અધિનિયમને એકબીજાના પૂરક તરીકે ગણી શકાય નહીં કારણ કે ઉપરોક્ત કાયદાઓની જોગવાઈઓને સમાન સામગ્રી ન કહી શકાય અને તેમની સત્તાઓને સભાનપણે બાકાત રાખવાની અને ઈરાદાપૂર્વક બાકાત રાખવાની સત્તા કહી શકાય નહીં. આર. ડી. ડી. બી. અધિનિયમની જોગવાઈઓમાંથી સહકારી બેંક.

(૬) એ. આઈ. આર. ૨૦૦૮ એસ. સી. ૧૭૯૭ (૧) કર્ણાટક રાજ્ય નાણાકીય નિગમ વિરુદ્ધ <આઈ. ડી. ૧> અને અન્યો અન્યના કિસ્સામાં, જેમાં રાજ્ય નાણાકીય નિગમ અધિનિયમ, ૧૯૫૧ની કલમ ૨૯ પર વિચાર કરવામાં આવ્યો

હતો, જેમાં વસૂલાત કરવાના નિગમના અધિકારોનો અર્થ કરવામાં આવ્યો હતો અને અન્યો એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે કલમ ૨૯ નિગમને અસાધારણ સત્તા પ્રદાન કરે છે.

૭) કેન્દ્રીય સંઘ (યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા) અને અન્ય વિ. સાયકોમ લિમિટેડ અને અન્ય ના કેસમાં, સ્ટેટ ફાઇનાન્સિયલ કોર્પોરેશન એક્ટ, ૧૯૫૧ ની કલમ ૨૯ અને કલમ ૪૬-બી ને ધ્યાને લેતાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે, દેવાની વસૂલાત સંબંધે, સામાન્ય કાયદાના સિદ્ધાંતોએ વૈધાનિક જોગવાઈઓને સ્થાન આપવું જ પડશે/નમતું જોખવું પડશે. જે દેવું સુરક્ષિત છે અથવા વૈધાનિક જોગવાઈઓના કારણે મિલકત પર જેનો પ્રથમ બોજો/હક્ક બને છે, તે સરકારી કે રાજ્યના દેવા પર પણ પ્રાધાન્ય ધરાવશે. કલમ ૪૬-બી ને કલમ ૨૯ સાથે વાંચતા, રાજ્ય નાણાકીય નિગમ ની પોતાની લેણી રકમ વસૂલ કરવાનો અધિકાર વૈધાનિક છે અને તેમાં નોન-ઓબ્સ્ટેન્ટ ક્લોઝ - અન્ય કાયદાઓ પર પ્રભાવશાળી અસર ધરાવતી જોગવાઈ) શામેલ છે. આ જોગવાઈ માત્ર કરાર પર જ નહીં પરંતુ અન્ય કાયદાઓ પર પણ પ્રભાવ ધરાવશે, અને નાણાકીય નિગમની લેણી રકમને જમીન મહેસૂલ તરીકે વસૂલ કરવા પાત્ર સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ ની લેણી રકમ કરતાં પણ પ્રાધાન્ય મળશે."

(ભાર આપવામાં આવ્યો છે)

(૮) ૨૦૦૩ (૪) સિટિઝન્સ કો-ઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડ વિ. હર્ષદકુમાર એમ.મશરુ ના કેસમાં જીએલઆર ૩૫૪૭, ગુજરાત કો-ઓપરેટિવ સોસાયટીઝ

એક્ટ, ૧૯૬૧ની કલમ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલા લવાદ દાવાના સંદર્ભમાં, જ્યારે ચુકાદો પહેલાં જમીનો શરતી આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં સામાવાળા નંબર ૧ ને સામાવાળા નંબર ૫ તરીકે દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો, જે જામીનદાર તરીકે ઊભો હતો પરંતુ ટ્રિબ્યુનલના નિર્ણયને સમર્થન આપવામાં આવ્યું હતું તે તારીખે તે બેંકનો સભ્ય પણ નહોતો.

૨૫.૧. શ્રી મિહીર અપીલકર્તા જુઆઈસીબીના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ જોશીએ નવજીવન પેપર માર્ટ વિ. રાજકોટ વિભાગિયા નાગરિક સહકારી બેંક લિમિટેડના કેસમાં નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે, જેનો અહેવાલ ૧૯૭૫માં જુએલઆર ૮૦માં ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૯૬ (૧) ના સંદર્ભમાં આપવામાં આવ્યો હતો, જેમાં બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૨૦૦૨ની કલમ ૮૪ની નોંધપાત્ર રીતે સમાન સામગ્રીની જોગવાઈ છે.ઉપરોક્ત કેસમાં, અરજદારે સામાવાળા નંબર ૨ પાસેથી કટીંગ મશીન ખરીદ્યું હતું, જેમણે સામાવાળા નંબર ૧ સહકારી બેંક પાસેથી ઉપરોક્ત મશીન ખરીદવા માટે લોન મેળવી હતી અને સામાવાળા નં.૧-બેન્ક ની તરફેણમાં મશીન પર ચાર્જ બનાવ્યો હતો.સામાવાળા નંબર ૨ દ્વારા સામાવાળા નંબર ૧ સાથે લોનના આ વ્યવહારના પરિણામે, સહકારી બેંક કે જેના પર સામાવાળા નંબર ૨ સંબંધિત સમયે સભ્ય હતા અને સામાવાળા નં.૧-બેન્ક દ્વારા ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમ ૧૯૬૧ હેઠળ અરજદાર, સામાવાળા નંબર ૨ અને અન્ય વ્યક્તિ કે

જે સામાવાળા નંબર ૨ ની જામીનદાર હતી તેની સામે લવાદની કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી.સામાવાળા નંબર ૨ ને આપવામાં આવેલી લોન માટે સામાવાળા નં.૧-Bank દ્વારા તેના બાકીની વસૂલાત માટે ઉપરોક્ત કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી.

૨૬. ઉપરોક્ત કેસમાં એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે તાત્કાલિક કેસમાં સહકારી બેંક દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી નાણાકીય સહાય સાથે સભ્ય દ્વારા ખરીદવામાં આવેલા મશીનને કરવામાં આવેલા અનુમાનના અમલીકરણના સંદર્ભમાં, તે સભ્ય દ્વારા દાવો કરનાર વ્યક્તિને અધિનિયમ ૧૯૬૧ની કલમ ૮૬ (૧) (બી) હેઠળ વિવાદમાં પક્ષકાર બનાવી શકાય છે અને નોંધણી અધિકારીના નોમિનીને તેની સામે કાર્યવાહી કરવાનો અધિકારક્ષેત્ર હતો.આમ, બિન-સભ્ય સામે કલમ ૮૬ હેઠળ કાર્યવાહી કરી શકાય છે, જો કે બિન-સભ્ય એવી વ્યક્તિ હોય જે તે સભ્ય દ્વારા તેના અધિકારો અથવા હકનો દાવો કરે.

૨૭. રાજ્ય નાણાકીય નિગમ અધિનિયમ, ૧૯૫૧ની કલમ ૨૯ અને ૪૬બી નીચે મુજબ છે:

“૨૯. ડિફોલ્ટના કિસ્સામાં નાણાકીય નિગમના અધિકારો.-(૧)

જો કોઈ ઔદ્યોગિક પેઢી, જે કરાર હેઠળ નાણાકીય નિગમની

જવાબદારી હેઠળ હોય, તે કોઈપણ લોન અથવા એડવાન્સ અથવા તેના કોઈપણ હમાની ચુકવણીમાં (અથવા કોર્પોરેશન દ્વારા આપવામાં આવેલી કોઈપણ બાંયધરીના સંબંધમાં તેની જવાબદારીઓને પૂર્ણ કરવામાં) કોઈ ડિફોલ્ટ કરે છે અથવા અન્યથા નાણાકીય કોર્પોરેશન સાથેના તેના કરારની શરતોનું પાલન કરવામાં નિષ્ફળ જાય છે, તો નાણાકીય કોર્પોરેશનને [સંચાલન અથવા કબજો અથવા બંને ઔદ્યોગિક સંસ્થાઓ], તેમજ [લીઝ અથવા વેચાણ દ્વારા ટ્રાન્સફર કરવાનો અધિકાર] અને નાણાકીય કોર્પોરેશનને ગીરવે મૂકેલી, ગીરવે મૂકેલી, કાલ્પનિક અથવા સોંપવામાં આવેલી મિલકતની વસૂલાત કરવાનો અધિકાર હશે.

(૨) નાણાકીય નિગમ દ્વારા પેટા-કલમ (૧) હેઠળ તેની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને કરવામાં આવેલી મિલકતનું કોઈપણ હસ્તાંતરણ, હસ્તાંતરણ કરનારને મિલકતમાં અથવા સ્થાનાંતરિત મિલકતમાં તમામ અધિકારો નિહિત કરશે [જાણે કે સ્થાનાંતરણ] મિલકતના માલિક દ્વારા કરવામાં આવ્યું હોય.

(૩) નાણાકીય નિગમ પાસે ઉત્પાદિત અથવા ઉત્પાદિત માલના સંદર્ભમાં સમાન અધિકારો અને સત્તાઓ હશે જે તેના દ્વારા રાખવામાં આવેલી જામીનગીરીનો ભાગ હોય તેવા માલમાંથી સંપૂર્ણ અથવા આંશિક રીતે ઉત્પન્ન થાય છે જે તેને મૂળ માલના સંદર્ભમાં હતી.

(૪) [પેટા-કલમ (૧) ની જોગવાઈઓ હેઠળ કોઈ ઔદ્યોગિક પેઢી સામે કોઈ કાર્યવાહી કરવામાં આવી હોય તો, તેના દ્વારા [નાણાકીય નિગમના મતે જે ખર્ચ અને ખર્ચ યોગ્ય રીતે કરવામાં આવ્યા હોય] તે તમામ ખર્ચ ઔદ્યોગિક પેઢીમાંથી વસૂલવામાં આવશે અને તેને જે નાણાં પ્રાપ્ત થાય છે તે [\* \* \*], તેનાથી વિપરીત કોઈ કરારની ગેરહાજરીમાં, તે ટ્રસ્ટમાં પ્રથમ લાગુ કરવા માટે, આવા ખર્ચ, ચાર્જ અને ખર્ચની ચૂકવણીમાં અને બીજું, નાણાકીય નિગમને બાકી રહેલા દેવાની ચૂકવણીમાં અને નાણાંની બાકી રકમમાં રાખવામાં આવશે. આમ પ્રાપ્ત થયેલ રકમ તેના હકદાર વ્યક્તિને ચૂકવવામાં આવશે.]

(૫) [નાણાકીય નિગમે પેટા-કલમ (૧) ની જોગવાઈઓ હેઠળ ઔદ્યોગિક પેઢી સામે કોઈ કાર્યવાહી કરી હોય તો નાણાકીય કોર્પોરેશન પેઢી દ્વારા અથવા તેની વિરુદ્ધના દાવાના હેતુઓ માટે

આવી પેઢીનું માલિક ગણાશે અને પેઢીના નામે દાવો કરશે અને દાવો માંડશે.

**૪૬બી. અન્ય કાયદાઓ પર કાયદાની અસર.**—આ અધિનિયમની જોગવાઈ અને તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ નિયમ અથવા આદેશો હાલમાં અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈ કાયદામાં અથવા ઔદ્યોગિક સંસ્થાના મેમોરેન્ડમ અથવા સંગઠનની કલમોમાં અથવા આ અધિનિયમ સિવાયના કોઈપણ કાયદાના આધારે અસર કરતા અન્ય કોઈ સાધનમાં અસંગત હોવા છતાં અસર કરશે, પરંતુ ઉપરોક્ત સિવાય, આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ ઔદ્યોગિક સંસ્થાને લાગુ પડતા અન્ય કોઈ કાયદા ઉપરાંત હશે અને તેનું અપમાન નહીં કરે.

**બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૨૦૦૨ની કલમ-૮૪ નીચે મુજબ છે:**

**“૮૪.વિવાદોનો સંદર્ભ.**—(૧) હાલમાં અમલમાં હોય તેવા અન્ય કોઈ કાયદામાં કંઈપણ હોવા છતાં, જો કોઈ વિવાદ (બહુરાજ્ય સહકારી મંડળી દ્વારા તેના પગારદાર કર્મચારી સામે લેવામાં આવેલી શિસ્તભંગની કાર્યવાહી અંગેના વિવાદ સિવાય અથવા

ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ (૧૯૪૭નો ૧૪) ની કલમ ૨ની કલમ (કે) માં વ્યાખ્યાયિત ઔદ્યોગિક વિવાદ, જે બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળીના બંધારણ, વ્યવસ્થાપન અથવા વ્યવસાયને સ્પર્શે છે, તે ઉદભવે તો –

((ક) સભ્યો, ભૂતકાળના સભ્યો અને સભ્યો, ભૂતકાળના સભ્યો અને મૃત સભ્યો દ્વારા દાવો કરતી વ્યક્તિઓ વચ્ચે, અથવા

(બી) સભ્ય, ભૂતકાળના સભ્ય અને સભ્ય, ભૂતકાળના સભ્ય અથવા મૃત સભ્ય દ્વારા દાવો કરતી વ્યક્તિઓ અને બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી, તેનું બોર્ડ અથવા બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી અથવા પરિસમાપક, ભૂતકાળ અથવા વર્તમાનના કોઈપણ અધિકારી, એજન્ટ અથવા કર્મચારી વચ્ચે, અથવા

((ગ) બહુ-રાજ્ય સહકારી સમિતિ અથવા તેના બોર્ડ અને કોઈપણ ભૂતકાળના બોર્ડ, કોઈપણ અધિકારી, એજન્ટ અથવા કર્મચારી અથવા કોઈપણ ભૂતકાળના અધિકારી, ભૂતકાળના એજન્ટ અથવા ભૂતકાળના કર્મચારી, કોઈ મૃત અધિકારીના વારસદારો અથવા કાનૂની પ્રતિનિધિઓ, બહુ-રાજ્ય સહકારી સમિતિના મૃત એજન્ટ અથવા મૃત કર્મચારી વચ્ચે, અથવા

(ડી) બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી અને અન્ય કોઈપણ બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી વચ્ચે, બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી અને અન્ય

બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળીના પરિસમાપક વચ્ચે અથવા એક બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળીના પરિસમાપક અને અન્ય બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળીના પરિસમાપક વચ્ચે.

આવા વિવાદને આર્બિટ્રેશનમાં મોકલવામાં આવશે.

(૨) પેટા-કલમ (૧) ના હેતુઓ માટે, નીચેના બહુરાજ્ય સહકારી મંડળીના બંધારણ, વ્યવસ્થાપન અથવા વ્યવસાયને લગતા વિવાદો હોવાનું માનવામાં આવશે, એટલે કે: –

(ક) સભ્ય અથવા નામાંકિત, વારસદારો અથવા મૃત સભ્યના કાનૂની પ્રતિનિધિઓ પાસેથી બહુરાજ્ય સહકારી મંડળી દ્વારા કોઈ દેવું અથવા માંગ માટે દાવો, પછી ભલે તે દેવું અથવા માંગ સ્વીકારવામાં આવે કે નહીં;

(બી) મુખ્ય દેવાદાર સામે જામીનદાર દ્વારા દાવો જ્યાં બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળીએ મુખ્ય દેવાદારના ડિફોલ્ટના પરિણામે મુખ્ય દેવાદાર પાસેથી કોઈ પણ દેવું અથવા માંગના સંદર્ભમાં જામીનદાર

પાસેથી કોઈપણ રકમ વસૂલ કરી છે, પછી ભલે તે દેવું અથવા માંગ સ્વીકારવામાં આવે કે નહીં;

(સી) બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળીના કોઈ અધિકારીની ચૂંટણીના સંબંધમાં ઉદ્ભવતા કોઈપણ વિવાદ.

(૩) જો કોઈ પ્રશ્ન ઊભો થાય કે આ કલમ હેઠળ આર્બિટ્રેશનને સંદર્ભિત વિવાદ બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળીના બંધારણ, વ્યવસ્થાપન અથવા વ્યવસાયને સ્પર્શતો વિવાદ છે કે નહીં, તો તેના પર આર્બિટ્રેટરનો નિર્ણય અંતિમ રહેશે અને તેને કોઈપણ અદાલતમાં પ્રશ્નમાં બોલાવવામાં આવશે નહીં.

(૪) જ્યાં પેટા-કલમ (૧) હેઠળ કોઈ વિવાદને મધ્યસ્થતા માટે મોકલવામાં આવ્યો હોય, ત્યાં તેનું સમાધાન કરવામાં આવશે અથવા મધ્યસ્થી દ્વારા નિર્ણય લેવામાં આવશે, જેની નિમણૂક કેન્દ્રીય નિબંધક દ્વારા કરવામાં આવશે.

(૫) આ અધિનિયમ હેઠળ અન્યથા જોગવાઈ સિવાય, આર્બિટ્રેશન એન્ડ કન્સીલીએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ (૧૯૯૬ નો ૨૬) ની

જોગવાઈઓ આ અધિનિયમ હેઠળની તમામ આબિટ્રેશનને લાગુ પડશે જાણે કે આબિટ્રેશન માટેની કાર્યવાહી આબિટ્રેશન એન્ડ કન્સીલીએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ ની જોગવાઈઓ હેઠળ સમાધાન અથવા નિર્ણય માટે મોકલવામાં આવી હોય."

**ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ-૪૮ નીચે મુજબ છે:**

**૪૮. સમાજનો અગાઉનો દાવો:-(૧)** તે સમયથી અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈ કાયદામાં કંઈપણ હોવા છતાં, પરંતુ જમીન મહેસૂલ અથવા જમીન મહેસૂલ તરીકે વસૂલ કરી શકાય તેવા કોઈપણ નાણાંના સંદર્ભમાં સરકારના કોઈપણ પૂર્વ દાવાને આધિન અને સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ (૧૯૦૮ નો વી) ની કલમ ૬૦ અને ૬૧ ની જોગવાઈઓને આધિન, -

(ક) કોઈ સભ્ય અથવા સભ્ય બનવાનું બંધ કરી ચૂકેલી વ્યક્તિ દ્વારા સોસાયટીને ચૂકવવાનું કોઈ દેવું અથવા બાકી માંગ એ -

(૧) પાક અથવા અન્ય કૃષિ પેદાશોનો સંપૂર્ણ અથવા આંશિક રીતે ઉછેર, પછી ભલે તે તેના દ્વારા સોસાયટી પાસેથી લેવામાં આવેલી લોન સાથે હોય કે વગર.

(૨) પશુઓ, પશુઓ માટેનો ઘાસચારો, કૃષિ અથવા ઔદ્યોગિક સાધનો અથવા મશીનરી, અથવા ઉત્પાદન માટેનો કાચો માલ, અથવા વર્કશોપ, ગોડાઉન અથવા વ્યવસાયનું સ્થળ, જે તેને પૂરી પાડવામાં આવે છે અથવા તેના દ્વારા સંપૂર્ણ અથવા આંશિક રીતે ખરીદવામાં આવે છે, પછી ભલે તે નાણાંમાં હોય અથવા સોસાયટી દ્વારા તેને બનાવેલ માલમાંથી હોય, અને

(૩) કોઈપણ જંગમ મિલકત કે જે તેના દ્વારા સોસાયટી સાથે ગીરવે મૂકવામાં આવી હોય, ગીરવે મૂકવામાં આવી હોય અથવા અન્યથા ગીરવે મૂકવામાં આવી હોય અને તેની કસ્ટડીમાં રહી હોય:

(ખ) ભાડું, શેર્સની લોન અથવા ખરીદીના નાણાં અથવા આવી સોસાયટીને ચૂકવવાપાત્ર અન્ય કોઈ અધિકારો અથવા રકમના સંદર્ભમાં કોઈ સભ્ય અથવા સભ્ય બનવાનું બંધ કરી ચૂકેલી વ્યક્તિ દ્વારા સોસાયટીને ચૂકવવાપાત્ર કોઈ બાકી માંગણીઓ અથવા બાકી નીકળતી રકમ, તે સોસાયટીની સ્થાવર મિલકતમાં તેના વ્યાજ પર પ્રથમ ચાર્જ રહેશે:

પરંતુ જમીન મહેસૂલ સિવાયની બાકી રકમના સંદર્ભમાં સરકારનો અગાઉનો દાવો, આ પેટા-કલમના હેતુ માટે સભ્ય દ્વારા ભંડોળમાંથી ઊભી કરવામાં આવેલી સંપત્તિઓ સુધી મર્યાદિત રહેશે, જેના સંબંધમાં સરકાર દાવો કરે છે.

(૨) પેટા-કલમ (૧) હેઠળ ચાર્જને આધિન હોય તેવી કોઈ પણ મિલકત અથવા મિલકતમાં વ્યાજ સોસાયટીની અગાઉની પરવાનગી વિના કોઈપણ રીતે ટ્રાન્સફર કરવામાં આવશે નહીં. અને આવી ટ્રાન્સફર એવી શરતોને આધિન રહેશે, જો કોઈ હોય તો, જે સોસાયટી લાદશે.

(૩) પેટા કલમ (૨) નું ઉદ્ધંધન કરીને કરવામાં આવેલી કોઈપણ ટ્રાન્સફર રદબાતલ ગણાશે.

(૪) પેટા-કલમો (૨) અને (૩) માં કંઈપણ સમાવિષ્ટ હોવા છતાં, જે સોસાયટી તેના એક ઉદ્દેશ તરીકે તેના સભ્યોની પેદાશોનો નિકાલ કરે છે, તે તેના પેટા-કાયદામાં જોગવાઈ કરી શકે છે, અથવા અન્યથા તેના સભ્યો સાથે કરાર કરી શકે છે, -

(ક) આવા દરેક સભ્ય પોતાની પેદાશોનો સમાજ દ્વારા નિકાલ કરશે; અને

(બી) કોઈ પણ સભ્ય, જે પેટા કાયદાના ઉદ્ધંધન અથવા આવા કોઈ કરાર માટે દોષિત પુરવાર થાય છે, તે પેટા કાયદામાં નિર્દિષ્ટ

કરવામાં આવે તેવી રીતે નિર્ધારિત કોઈપણ પરિણામી ગુકસાન માટે સોસાયટીને ભરપાઈ કરશે.

૨૮. જો એસ. એફ. સી. અધિનિયમ, ૧૯૫૧ની કલમ ૨૯ ડિફોલ્ટના કિસ્સામાં નાણાકીય નિગમના અધિકારો વિશે ગણવામાં આવે છે, જ્યાં કોઈ પણ ઔદ્યોગિક સંસ્થા કોઈ પણ લોન અથવા એડવાન્સ અથવા તેના કોઈપણ હમ્મની ચુકવણીમાં કોઈ ડિફોલ્ટ કરે છે અથવા અન્ય કોઈ રીતે નાણાકીય નિગમ સાથેના આવા કરારની શરતોનું પાલન કરવામાં નિષ્ફળ જાય છે તે કરારમાંથી ઉદ્ભવતા જવાબદારી હેઠળ હોય, તો વ્યવસ્થાપન અથવા કબજો લેવાનો અધિકાર અથવા આવી બંને ઔદ્યોગિક સંસ્થાઓને રાજ્ય નાણાકીય નિગમને આપવામાં આવે છે અને લીઝ અથવા વેચાણ દ્વારા ટ્રાન્સફર કરવાનો અધિકાર પણ આપવામાં આવે છે અને નાણાકીય નિગમને કોઈપણ રીતે ગીરવે મૂકેલી, ગીરવે મૂકેલી, કાલ્પનિક અથવા સોંપવામાં આવેલી મિલકતની અનુભૂતિ કરવાનો અધિકાર પણ આપવામાં આવે છે. પેટા-કલમ (૨) એ જોગવાઈ કરે છે કે ઉપર મુજબ પેટા-કલમ (૧) હેઠળ તેની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને નાણાકીય નિગમ દ્વારા કરવામાં આવેલી મિલકતનું કોઈપણ હસ્તાંતરણ હસ્તાંતરણકર્તાને મિલકતમાં અથવા સ્થાનાંતરિત મિલકતમાં તમામ અધિકારો મિલકતના માલિક દ્વારા કરવામાં આવ્યા હતા. તેવી જ રીતે, નાણાકીય નિગમને તેના દ્વારા રાખવામાં આવેલી પ્રતિભૂતિનો ભાગ બનેલા માલમાંથી ઉત્પાદિત અથવા આંશિક રીતે

ખરીદવામાં આવેલા માલના સંદર્ભમાં પણ સમાન અધિકારો અને સત્તાઓ હશે, જેમ કે તે મૂળ માલના સંદર્ભમાં હતી, જે કલમ ૨૯ની પેટા કલમ (૩) હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવી છે. કલમ ૨૯ની પેટા-કલમ (૪) નાણાકીય નિગમ દ્વારા ઔદ્યોગિક સંસ્થા પાસેથી કરવામાં આવેલા ખર્ચની વસૂલાત કરવાની સત્તા પ્રદાન કરે છે અને વસૂલવામાં આવેલી રકમનો ઉપયોગ પ્રથમ ખર્ચ, ચાર્જ અને અન્ય ખર્ચની ચુકવણી માટે કેવી રીતે કરવામાં આવે છે અને બીજું, નાણાકીય નિગમને ચૂકવવાપાત્ર દેવાની ચૂકવણીમાં, અને આ રીતે પ્રાપ્ત થયેલા નાણાંની બાકીની રકમ હકદાર વ્યક્તિને ચૂકવવામાં આવશે. કલમ ૨૯ની પેટા-કલમ (૫) કાનૂની કાર્યવાહી હાથ ધરતી વખતે નાણાકીય નિગમને પેઢી દ્વારા અથવા તેની વિરુદ્ધના દાવાના હેતુ માટે આવી પેઢીનો માલિક માનવામાં આવશે અને સંબંધિતના નામે દાવો કરવામાં આવશે.

૨૯. ઉપરોક્ત સંદર્ભમાં એસ. એફ. સી. અધિનિયમ ૧૯૫૧ની કલમ ૪૬ (બી) હેઠળ 'અન્ય કાયદાઓ પર કાયદાની અસર' પર મુખ્ય નોંધ ધરાવતી 'નિન-અવરોધક કલમ' તરીકે ઓવરરાઈડિંગ અસર આપવામાં આવી છે, જેમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે એસ. એફ. સી. અધિનિયમ ૧૯૫૧ની જોગવાઈઓ અને તેમાં બનાવેલ કોઈપણ નિયમ અથવા આદેશ હાલમાં અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈ કાયદામાં અથવા ઔદ્યોગિક સંસ્થાના મેમોરેન્ડમ અથવા સંગઠનના લેખો અથવા અધિનિયમ ૧૯૫૧ સિવાયના કોઈપણ કાયદાના આધારે અસર કરતા અન્ય

કોઈ સાધનમાં અસંગત હોવા છતાં અસર કરશે અને તેથી, બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૨૦૦૨માં અસંગત કંઈપણ તેની સાથે અસંગત હશે. અધિનિયમ, ૧૯૫૧એ અધિનિયમ, ૧૯૫૧ને રસ્તો આપવો પડશે અને અધિનિયમ, ૧૯૫૧ની ઉપરોક્ત અન્ય જોગવાઈઓને બાકાત રાખવી એ ઔદ્યોગિક સંસ્થાને હાલમાં લાગુ પડતા અન્ય કોઈ કાયદા ઉપરાંત હશે અને તેનું અપમાન નહીં કરે.

૩૦. નીચેના નિર્ણયો (૧) કર્ણાટક રાજ્ય નાણાકીય નિગમ વિરુદ્ધ એન.નરસિમ્હાએહ અને અન્યો અન્ય. અને અન્યો (૨) ભારત સંઘ અને અન્યો અન્ય. સીકોમ લિમીટેડ અને અન્યો (સુપ્રા) જણાવે છે કે અધિનિયમ, ૧૯૫૧ની કલમ ૨૮, અધિનિયમ, ૧૯૫૧ની કલમ ૪૬બી સાથે વાંચીને નાણાકીય નિગમને અસાધારણ વૈધાનિક સત્તાઓ પ્રદાન કરે છે.

૩૧. જો કે, જ્યારે બહુરાજ્ય સહકારી અધિનિયમ, ૨૦૦૨ હેઠળ વિવાદનો સંદર્ભ હોય ત્યારે કલમ ૮૪ મર્યાદિત હેતુ માટે અમલમાં આવશે, જોકે તેની શરૂઆત અસ્થાયી કલમથી થાય છે, પરંતુ બહુરાજ્ય સહકારી મંડળીઓ દ્વારા બંધારણ, વ્યવસ્થાપન અથવા વ્યવસાયને સ્પર્શતા કોઈપણ વિવાદ સુધી મર્યાદિત હોય છે, જે સભ્યો, ભૂતકાળના સભ્યો અને સભ્યો, ભૂતકાળના સભ્યો અને મૃત સભ્યો દ્વારા દાવો કરતી વ્યક્તિઓ વચ્ચે અથવા સભ્ય વચ્ચે અથવા

બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળીઓ અથવા અન્ય કોઈ બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળીઓ અને પરિસમાપક વગેરે વચ્ચે ઉપ-રાજ્યની કલમ (એ), (બી), (સી) અને (ડી) માં દર્શાવેલ હોય. કલમ ૮૪ની કલમ (૧).વિવાદની ઉપરોક્ત પ્રકૃતિને આર્બિટ્રેશનમાં મોકલવામાં આવશે.વધુમાં, કલમ ૮૪ની પેટા-કલમ (૨) કલમ (એ), (બી), (સી) માં બહુરાજ્ય સહકારી મંડળીઓના બંધારણ, વ્યવસ્થાપન અથવા વ્યવસાયને સ્પર્શતા વિવાદોના પ્રકારોને વિસ્તૃત રીતે વર્ણવે છે અને મધ્યસ્થી દ્વારા નિર્ણયની અંતિમતા એ બહુરાજ્ય સહકારી મંડળીના બંધારણ, વ્યવસ્થાપન અથવા વ્યવસાયને સ્પર્શતો વિવાદ છે કે નહીં તે આ કલમ હેઠળ મધ્યસ્થતાને સંદર્ભિત વિવાદ વિશે ઉઠાવવામાં આવે તો તે વિવાદના સંદર્ભમાં જ છે.કલમ ૮૪ ની તે પેટા-કલમ (૫) આર્બિટ્રેશન એન્ડ કન્સીલીએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ ની જોગવાઈઓને લાગુ કરવા વિશે છે.

૩૨. ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૪૮ના આધારે સોસાયટીના અગાઉના દાવા અંગે જોશી દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતોના સંદર્ભમાં, એવું કહેવું પૂરતું છે કે ઉપરોક્ત રાજ્ય અધિનિયમ ગુજરાત રાજ્યમાં સહકારી મંડળીઓને લગતા કાયદામાં સુધારો કરવા માટે ઘડવામાં આવ્યો છે અને કલમ ૪૮ કોઈ પણ સભ્ય દ્વારા સોસાયટીના દેવું અથવા બાકી માંગના કિસ્સામાં સોસાયટીના અગાઉના દાવાની જોગવાઈ કરે છે અથવા જે વ્યક્તિ સભ્ય બનવાનું બંધ કરી દે છે તેને પહેલા પાક અથવા અન્ય કોઈપણ

કૃષિ પેદાશો પર સંપૂર્ણ અથવા આંશિક રીતે અને પશુઓ, કૃષિ અને ઔદ્યોગિક સાધનો, મશીનરી, કાચા ઘાસચારા માટે ચાર્જ કરવામાં આવશે. સામગ્રી, કાપવાના કામો, વ્યવસાયનું સ્થળ, વગેરે અને એવી વ્યક્તિ દ્વારા ગીરવે મુકવામાં આવેલી અથવા અન્યથા સોસાયટી સાથે ગીરવે મૂકવામાં આવેલી કોઈપણ સ્થાવર મિલકત પર.આમ, આ જોગવાઈ હેઠળ ઘડવામાં આવેલા પ્રથમ આરોપનો અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૪૮ની પેટા-કલમ (૧) ની કલમ (એ) માં જે સમાયેલ છે તેના માટે પ્રતિબંધાત્મક અર્થ હશે.અરજદારો અપીલકર્તા-જીઆઈસીબી બેંકના સભ્યો નથી.વધુમાં તેમણે નાણાકીય એડવાન્સિસની ચુકવણી ન કરવા બદલ ઉધાર લેનારાઓ સામે એસએફસી અધિનિયમ, ૧૯૫૧ની કલમ ૪૬ B સાથે વાંચી શકાય તેવી કલમ ૨૯ હેઠળ તેમની સ્વતંત્ર વૈધાનિક સત્તાઓનો ઉપયોગ કર્યો છે અને એવું ન કહી શકાય કે તેઓ અપીલકર્તા-બેંકના સભ્ય દ્વારા તેમની બાકી રકમનો દાવો કરી રહ્યા છે.નિષ્કર્ષરૂપે, વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા વિદ્વાન મધ્યસ્થીને રાખતી વખતે સોંપવામાં આવેલા તર્કને આ અદાલત દ્વારા કોઈપણ હસ્તક્ષેપની બાંધધરી આપતા કાયદાની વિરુદ્ધ કહી શકાય નહીં.

૩૩. નાણાકીય નિગમો, વર્તમાન કેસમાં મૂળ અરજદારોએ એસ. એફ. સી. અધિનિયમ ૧૯૫૧ની કલમ ૨૯ની જોગવાઈઓ લાગુ કરીને મૂળ દેવાદાર કંપનીની નાણાકીય લેણાં વસૂલવાનો નિર્ણય લીધો હોય તો અધિનિયમ, ૨૦૦૨ની કલમ ૮૪ હેઠળ સત્તાઓ લાગુ કરીને અપીલકર્તા-સહકારી બેંક દ્વારા

લેણાં વસૂલવામાં તેમને ફાયદો થશે.તેવી જ રીતે, મૂળ સામાવાળા નંબર ૬ જેવા ચુકાદાના લેણદારને પણ એસ. એફ. સી. અધિનિયમ, ૧૯૫૧ની કલમ ૨૯ હેઠળ ઉપયોગમાં લેવાતી સત્તાઓને રસ્તો આપવો પડશે.

૩૪. જેમ કે તે નરેન્દ્ર કાંતિલાલ શાહ વિરુદ્ધ સંયુક્ત નિબંધક, સહકારી મંડળીઓ, બોમ્બે અને અન્યો બોમ્બે ઉચ્ચ ન્યાયાલયની પૂર્ણ પીઠના અન્ય (ઉપરોક્ત) બહુપક્ષીય સહકારી મંડળીઓ અધિનિયમ, ૨૦૦૨ના કેસમાં નોંધાયેલા ચુકાદામાંથી બહાર આવ્યું છે, જે અનિવાર્યપણે એક સામાન્ય કાયદો છે અને અન્યો જ્યારે તે ક્ષેત્ર વિશેષ કાયદા દ્વારા કબજો કરવામાં આવે છે જેમાં સામાન્ય કાયદાની જોગવાઈઓને ચોક્કસ ઉદ્દેશ અથવા પઠન દ્વારા બાકાત રાખવામાં આવતી નથી, ત્યારે એક વિશેષ કાયદો પ્રચલિત થશે.આ કિસ્સામાં, બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૨૦૦૨ એ પછીના તબક્કે કાયદો છે, પરંતુ અન્ય કાયદાઓ કરતાં ૨૦૦૨ના કાયદાને ઓવરરાઈડિંગ અસર આપતી કોઈ જોગવાઈ કરવામાં આવી નથી.કલમ ૮૪ માં સમાવિષ્ટ બિન-અવરોધક કલમ માત્ર કલમ ૮૪ ની પેટા કલમ (૨) ની કલમ (એ), (બી) અને (સી) માં વિવાદની ચોક્કસ પ્રકૃતિના સંદર્ભમાં છે.એસ. એફ. સી. કાયદો, ૧૯૫૧ એ એક વિશેષ કાયદો છે, જેના દ્વારા રાજ્ય નાણાકીય નિગમોને નાણાકીય લેણાં વસૂલવાની વિશેષ સત્તાઓ છે અને સામાન્ય કાયદાના સિદ્ધાંતોએ વૈધાનિક જોગવાઈઓ અને અધિનિયમ, ૨૦૦૨ જેવા અન્ય કાયદાની જોગવાઈઓને પણ

અનુસરવી પડશે, જેનો મુખ્ય ઉદ્દેશ ગુજરાત રાજ્યમાં સહકારી મંડળીઓને લગતા કાયદાને એકીકૃત કરવાનો અને તેમાં સુધારો કરવાનો છે.

૩૫. ઉપરની હદ સુધી, તેની સાથે અસાતત્યતા બહુ-રાજ્ય સહકારી અધિનિયમ, ૨૦૦૨ જેવા હાલમાં અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈપણ કાયદામાં સમાવિષ્ટ છે અને તેમાં ઉલ્લેખિત વિવાદની પ્રકૃતિ એસ. એફ. સી. અધિનિયમ, ૧૯૫૧ સાથે વિરોધાભાસી અથવા સુસંગત હોઈ શકે છે અને તેથી, કલમ ૮૪ હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતા મધ્યસ્થીને કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નહીં હોય.

૩૬. એસ. એફ. સી. અધિનિયમ, ૧૯૫૧ હેઠળ, બહુરાજ્ય સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૨૦૦૨ની કલમ ૮૪ સહિત કોઈપણ જોગવાઈઓમાં સમાવિષ્ટ અસંગતતાથી સ્વતંત્ર અને હદ સુધી વૈધાનિક અધિકાર, જોકે તેમાં અન્ય કલમ પર ઓવરરાઈડિંગ અસરની કોઈ ચોક્કસ જોગવાઈ વિના પ્રતિબંધાત્મક બિન-અવરોધક કલમ છે, એસ. એફ. સી. અધિનિયમથી વિપરીત, એસ. એફ. સી. અધિનિયમની કલમ ૨૯ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ, અરજદારો દ્વારા નાણાકીય બાકી નીકળતી રકમની વસૂલાત માટે, એટલે કે, જી. આઈ. આઈ. સી., જી. એસ. એફ. સી., એસ. એફ. એસ. સી. બહુરાજ્ય સહકારી મંડળીઓની કલમ ૮૪ હેઠળ અપીલકર્તા બેંક, જી. આઈ. સી. બી. દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી કાર્યવાહી પર પ્રભુત્વ મેળવશે. કાયદો અને, તેથી,

વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા આદેશમાં તારણો અને ઘોષણા કરવામાં આવી છે કે એસ. એફ. સી. કાયદો એક વિશેષ કાયદો હોવાથી બહુ-રાજ્ય સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૨૦૦૨ સામાન્ય કાયદો કોઈ પણ રીતે કાયદાના વિપરીત હોવાનું કહી શકાય નહીં જેમાં કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી.

૩૭. અરજદારોમાંથી એકને એસ. એફ. સી. અધિનિયમ, ૧૯૫૧ની કલમ ૨૯ હેઠળ આગળ વધવાની મંજૂરી આપતા અરજદારો દ્વારા રચાયેલ સંઘને અસ્વીકાર્ય અને તેથી ગેરકાયદેસર ન કહી શકાય. બાકી નીકળતી રકમની સામૂહિક રીતે વસૂલાત માટે અને તેથી અન્ય રાજ્ય સરકારી નિગમો દ્વારા સંમત થવું એ પણ નાણાકીય નિગમો અથવા બેંકોના સંયુક્ત સંગઠનની વિભાવના સાથે સુસંગત છે, જે અગ્રણી નાણાકીય સંસ્થા હેઠળ બાકી નીકળતી રકમની વસૂલાત કરે છે અથવા કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬, એસ. આઈ. સી. કે. ઔદ્યોગિક નિગમ અધિનિયમ, ૧૯૮૫ અને એસ. એ. આર. એફ. એ. એસ. આઈ. અધિનિયમ, ૨૦૦૨ અને આર. ડી. ડી. બી. અધિનિયમ જેવી અન્ય સંસ્થાઓ હેઠળ બાકી નીકળતી રકમની વસૂલાત કરે છે. આ અદાલત સુધી પડકાર ગુમાવ્યા પછી અપીલકર્તા બેંકે અધિનિયમ, ૨૦૦૨ની કલમ ૮૪ હેઠળ આશ્રય લીધો છે જે દર્શાવે છે કે એસ. એફ. સી. અધિનિયમ, ૧૯૫૧ની કલમ ૨૯ હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને નિગમની નાણાકીય બાકી રકમની વસૂલાતની એક અથવા અન્ય બહાનું પ્રક્રિયા હેઠળ કોઈ કારણ વગર નિષ્ફળ

કરવામાં આવે છે.આ અદાલત અને બંધારણીય વેચાણ સમિતિ સમક્ષ સંમત થયા પછી, જેના અનુસાર હરાજી થઈ હતી અને સૌથી વધુ બોલી લગાવનાર પાસેથી ૧,૦૦૦,૦૦૦/- થી વધુની દરખાસ્ત પ્રાપ્ત થઈ છે, તે દર્શાવે છે કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે અનિશ્ચિતતા અને પક્ષોના વર્તન સહિત લાંબા દાવાને ધ્યાનમાં રાખીને એસ્કો ખાતામાં જમા કરાવેલી રકમ સૌથી વધુ બોલી લગાવનારને પરત કરવાનો આદેશ પસાર કરીને કાયદાના ચાર ખૂણાઓની અંદર કામ કર્યું છે, જેના પરિણામે બોલી લગાવનારને ભારે નુકસાન થયું છે. એમ/એસ. યુનિમાર્ક ઉપાયો.

૩૮. સિવિલ અરજીઓમાં પસાર કરાયેલા વિવિધ આદેશોનો ઉલ્લેખ કરીને, જેના પર વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા નિર્ભરતા મૂકવામાં આવી હતી, તેને કોઈ પણ કારણ વગર મન અથવા આદેશનો ઉપયોગ ન હોવાનું કહી શકાય નહીં કારણ કે રિટ અરજીઓમાં પ્રાથમિક મુદ્દો મલ્ટી-સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ, ૨૦૦૨ની કલમ ૮૪ હેઠળ લવાદના અધિકારક્ષેત્રને નક્કી કરવા વિશે હતો, જ્યારે કે એસએફસી એક્ટ, ૧૯૫૧ની કલમ ૪૬બી સાથે વાંચી શકાય તેવી કલમ ૨૯ હેઠળ નાણાકીય નિગમને ઉપલબ્ધ સત્તાઓ હતી.

૩૯. પરિણામે, યોગ્યતાની ગેરહાજરીમાં આ બંને અપીલ નિષ્ફળ જાય છે અને તે મુજબ ફગાવી દેવામાં આવે છે.

(અનંત એસ. દવે, ન્યાયમૂર્તિ.)

(આર.પી ઢોલરીયા, ન્યાયમૂર્તિ.)

**વિષય:—**સ્ટેટ ફાઇનાન્શિયલ કોર્પોરેશન એક્ટ અને મલ્ટી-સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ વચ્ચેના અધિકારક્ષેત્રનો વિવાદ.

*This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.*

=====

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

***DISCLAIMER:*** *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*